ԺԲ. ՏԱՐԻ 3356 (Ն. Տ.) 3 ՄԱՅԻՍ 1895 — 21 ԱՊՐԻԼ 1895 — 8 ՋԻԼԳԱՏԷ 1312 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԷ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ادارهسی غزته آره‌وك اوزره‌لیه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դրամական արժէք	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան ժրանմ	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Կրթական ու բարեգործական նպատակով երկու հանդէսներ պիտի տըրուին առաջիկայ և յաջորդ կիրակիները, նուագահանդէս մը ու թատերական ներկայացում մը. Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին վրայ, որուն ի նպաստ կազմակերպուած է առաջինը, գրուեցաւ արդէն և նուագահանդէսին յայտագիրն ալ հրատարակեցինք։ Աւելին կրկնելու պէտք չկայ՝ ուժ տալու համար հանդէսին արդիւնաւորման որուն համար անձամբ հանդանակութեան շրջեցան ընկերութեան անդամուհիները ու աշխատեցան բարեկամները։ Երկրորդը, թատերական ներկայացումը, կազմակերպուած է Գում-Գաբուի Ազգասաէր ընկերութեան օգտին, ոչ նուազ ծանօթ հաստատութիւն մը որ կը խնամէ չորս բազմահայ թաղերու չքաւոր հիւանդները, բժիշկ, դեղ ու մնունդ հայթայթելով անոնց. իր հմուտ գործին մարդասիրական հանգամանքին վրայ վստահ՝ ընկերութիւնը սովորութիւն ունի տարին մէկ անգամ թատերական ներկայացման մը միջոցով դիմել ընդհանուր ազգայնոց օժանդակութեան որ չի զլացուիր իրեն. այն ամէն ազգայիները, հարուստ կամ միջակ կարողութեան տէր, որոնք իրենց անձնական երմտացոյցին մէջ գլուխ մը յատկացուցած են հանրօգուտ նպաստներու, չեն մոռնար նշանակել նաեւ չորից թաղից աղքատները։

Դժբաղդ ու անակնկալ պատահար մը, սակայն, եկաւ իր վրայ հրաւիրել հանրային բարեգործութեան բոլոր ուշադրութիւնը. Սամանթիոյ հրկիզեալներուն վիճակը, որ անմիջական օգնութիւններու կը կարօտի, ազնիւ մրցում մը առաջ բերաւ ու կը բերէ ամէն կողմ, նպաստելու համար հարիւրաւոր ընտանիքներուն որոնք տուն տեղ կորսնցուցած՝ իրենց յուսահատութեան մէջ կը սպասեն յուսալով։ Կարելի չէր արդեօք որ կրթական ու բարեգործական այն երկու հանդէսներն ալ, զորս յիշեցինք, մասնակցութեան հմտաս բաժին մը ունենային օրուան ազէտին դարմանման մէջ. «Դպրոցասիրաց»ին աղջիկները ու «Ազգասաէր»ին հիւանդները մեծ զրկանք մը կրած չի պիտի ըլլան, եթէ Նուագահանդէսին ու Թատերական ներկայացման հասոյթէն բաժին մը հանուի Սամանթիոյ հրկիզեալներուն, ուր պէտքերը անմիջական են. հասարակութիւնը չի մոռնար այսպիսի ինքնաբեր վեհանձնութիւնները և ուրիշներ ներկայանալուն կը գիտնայ փոխարինող հանդիսանալ։

Բարեգործական մտածումներու սահմանին մէջ կը մնանք, եկեղեցիներու պնակի շրջագայութիւնը կանոնաւորելու պէտքը պրուն քանի մը տող նուիրեցինք այս օրերս։ Երկու տարբեր թաղերէ արձագանգներ հասած են մեզ, որոնց առաջինը օրինակելի կարգադրութիւն մըն է, որ կը հասատտէ թէ անկարելի չէ գործադրել փափագուած կանոնաւորութիւնը, և երկրորդը՝ անօրինակելի դէպք մը որ աւելի կը շեշտէ այդ կանոնաւորութեան պէտքը։

Անցեալ կիրակի, Կեփիկ-Փայայի եկեղեցւոյն մէջ, պատրիարքական Պատարագի ժամուն, երկու պնակ միայն պտտցուցեր են, մէկը՝ ի նպաստ եկեղեցւոյ պաշտօնէից,— քահանայ, լուսարար, ժամկոչ—և միւսը ի նպաստ եկեղեցւոյն շինութեան։ Այս որոշումը տուած էր թաղական խորհուրդը, օրուան հանդիսաւոր արարողութիւնը չի խանգարելու համար ֆոպ-ինելու խճողումով։ Իր մտածումը գովելի է և ուրիշ թաղական խորհուրդներ ալ կրնան ունենալ զայն։ Նոյն իսկ եթէ չատ քիչ կը գտնեն երկու պնակը, բարեպաշտաւոր կան ու մարդասիրական որ և է ճիւղի զրկանք ընելու պէտք չիկայ։ ամենքն ալ կրնան ունենալ իրենց ներկայացուցիչ...պնակներ։ Խնդիրը կանոնաւոր ձեւի մը վերածելուն վրայ է։

Ահա միւս արձագանգը որ կը հասնի Կէտիկ-Փաշայէն նուազ բազմահայ եղող գիւղէ մը։

Երբ ամէն կողմէ փափագ կարտայայտուի պնակի շրջաբերութիւնը կանոնաւորութեան ենթարկել եկեղեցիներուն մէջ, քանի որ կարելի չէ, կ'ըսուի, բոլորովին վերցնել զայն՝ մինչեւ որ առնոր տեղ չի գտնուի նոյն արդիւնքը տուող ուրիշ եղանակ մը, ուշադրութեան արժանի է հետեւեալ դէպքը որ անցեալ կիրակի տեղի ունեցաւ մեր եկեղեցւոյն մէջ։ Պատարագի արարողութեան խորհրդաւոր մէկ վայրկենին, կոյր-ադքատ մը, մէկ ձեռքով երեք տարեկան աղայ մը բռնած ու միւսով՝ պնակ մը, ժողովրդեան մէջ կերեւայ։ Եւ որովհետեւ տեսողներէն զուրկ՝ ընդարձակ միայն կը քալէր, խեղճ մարդը աթոռներու, նստարաններու կը զարնուի և ժամերգութիւնը խանգարելու չափ իրարանցում կը յարուցանէ իր շուրջը, ակամայ։ Հայր Սուրբը կը պտուոյ ըսաարարին որ աղքատին ձեռքէն պնակը առնելով, ինք պատցունէ, բայց այս պատուէրին հարկ չի մնար. ժողովրդեան մէջէն բարեհաճ երիտասարդ մը նոյն բանն ըրած էր արդէն։

Նամակագիրը կաւելցունէ թէ հասոյթը արդիւնաւոր ընելու նպատակով խորհուած է եղեր պնակը նոյն իսկ ոչ աղքատին ձեռքով շրջաբերութեան հանել տալ։ Նպատակը միջոցը չարգարացուներ. գժբաղդ մարդուն հմտոր լուսադոյն պիտի ըլլար դուրսը սպասել գոյանալիք ողորմութեան, քան՝ առանց ուզելու՝ ժամերգութիւն մը խանգարած ըլլալու խղճահարութիւնը ունենալ։ Եւ յետոյ, որքան արտասեցաւ արդեօք, երբ լսեց իր շուրջը յարուցած իրարանցումը և ինչպէս ձեռքէն առնուեցաւ. այս ամենը գտնել կարելի էր խնայել իրեն, եթէ չի մտածուեցաւ եկեղեցին խըզնուած բազմութեան գանգատներուն։ Եզրակացութիւններ հանելու պէտք չիկայ, պնակներու շրջաբերութիւնը կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու փափագին ի նպաստ. դէպքը ինքնին գրգիռ կընայ ըլլալ։

ԼԵՄՊԷՐԿ

[ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ]

Երբ հեռանաս Վիեննա-Բրաքովիոյ դաբուփոս ճամբէն և Կալիչիոյ սահմանագլուխէն անցնիս, հարաւ ձգելով Բարբաթեան լեռնաշղթան, կարծես թռուցեան ու երազանքի երկիր մը կը մտնես։

Աչք ու ձախ, անսահման դաշտեր մեռմարէն կենդանեղեն հովին գգուանքին տակ, երկինքին հետ գիրկընդխառնուն։ Տեղ տեղ, գետակի մը արծաթափայլ ժապաւէնը, անտառի մը կապտորակ զանգուածը կամ կաղամախիներու զողոջ վարագոյրով մը շրջապատուած մենական կալուած մը կը թղէ այդ անծայրածիր ազէներուն միօրինակութիւնը։

Թեռուդիէն հեռանալով լայն պուլվար մը կելլէք ուր կը գտնուի հրէական գերեզման։ Աչինչ աւելի հետաքրքրաշարժ քան այս բազմամիլիոն ամբոխը ամէն տեսակ գործակալներու, սնդուսկ կամ աև չուխաէ երկար վերարկուով, բարձրագոյն գլխարկներով, որոց ներքեւ երբեմն կը նկարուի նահապետի մը ճերմակ գլուխը և երբեմն նիհար դէմքը մը ու պիտուն աչքեր։

Բայց աւասիկ Վիզօբի-Զամէքի լեռը, որուն անտառուտ կողերը բովանդակ քաղաքին վրայ կը նային, և որ երկրին ամենէն գեղեցիկ ճամբայրերէն մէկն է։ Գագաթը կը գտնուին հիմները դղեակի մը զոր Ժ.Դ. դարուն շինած է Լէս, իշխան Կարմիր-Ռուսիոյ, այն իսկ որ իր անունը տուաւ Լէմպերկի (Լէօրոլիս, քաղաք ասիւնները)։

Անոր բարձունքէն համանատեսին աքանչելի է։ Կէս օրին մանաւանդ, արեւին ճառագայթներուն մոգական կոնուին տակնը դիտելու է այդ տեսարանը։ Հորիզոնին վրայ ամէն բան կը շողշողայ, ամէն բան կը բոցավառի. աւասիկ գորշագոյն զանգուածը մայր եկեղեցիին, քաղաքապետարանին աշտարակը, մոյտաւեան եկեղեցիին գեղեցիկ գմբեթը, հայ եպիսկոպոսին բնակարանը։

Աւասիկ Թատրոնն ալ, ուր փոխ ի փոխ կը խաղան կատակերգութիւն կամ օպերա, բոլոնիէն. Օղոլինսքա մատենադարանը, այնքան հարուստ յիշատակներով ու թանկագին հատորներով լի։

* * *

Լէմպէրկ, Բրաքովիոյ պէս, սրբարան մը չէ ուր քանան Բոլոնիոյ հին յիշատակները. բայց ու գեղանիստ քաղաք մի է զոր բազմաթիւ սոսկալի հրդեհներ քանիցս աւերած են ԺԵ. և ԺԶ. դարերուն մէջ. հետեւապէս բոլոր շէնքերը քիչ շատ նոր են։ Այս քաղաքին որոշիչ յատկութիւններէն մէկն ալ ծէսերու և ցեղերու զանազանութիւնն է։ Բայց կարծիկ քան երեք եկեղեցիներէն, կան նաեւ եօթը յոյն կաթոլիկ եկեղեցիներ, առանց հաշուելու հայ եկեղեցին, գերման աւետարանական տաճարը, սինագոկան։ Տիպարներու և տարազներու թ՞նչ զանազանութիւն փողոցներուն մէջ. աչքերու յատկանական ասն մըն է. երբեմն անցորդը դէմք մը, ասարարացի սպայի մը կապոյտ պատմուճանը. յետոյ կրօրվի դէմքեր՝ ահագին թաւ պեխով. աւասիկ արեւելեան կիսադէմք, ձիթագոյն մոյնքը հարուստ հայ կարուսդատերի մը։ Բայց ամենէն ուշագրաւ բանն է գեղացիներու, լեռնցիներու բարմութիւնը նկարչագեղ հագուստներով։ Անգլիոյ մէջ զարմանք կը պատճառէ գեղացիներու բացակայութիւնը, հոս ընդհակառակը բոլոր քաղաքները կը լեցուններ։ Ամենուրեք կը տեսնուին անոնց ժապաւենագարդ թիկնոցները, կապոյտ և կարմիր երիզներով շապիկները, կիներուն չղարձակ մանեակները։

Իրաւ, այս մարդիկ մտէն սիտոր կը հոտին, իրենց մտկերէն ծթուած կարապի հոտ կ'ելլէ. բայց հեռուէն մեծ վայելուչ են։ Երկի մարդիկ բարձր հասակ ունին, բարեձեւ են, իարտեաշ, շատ անուշ կապոյտ աչքերով որք պարկեշտօրէն կը նային երեսդ. կիները թարմագեղ են, ժպտերես ու գեղանի։

Եւ սակայն այս հոյժկու մարդիկ հաղիւ միսի համը գիտեն, իրենց համար անծանօթ է գործարաններու կեանքը։

* * *

Տեսնելով կրօրվի ազոց բազմութիւնը որք դռներու սեմին վրայ կը վխտան ու կը լեցուններն պարտէզները, հանրային զբօսավայրերը, կը հասկցուի թէ ժողովուրդը ոչ միայն նուազելու վրայ է, այլ և կը գնահատուին այն հրվարտակները՝ զորս միջին դարուն հրատարակեց Բոլոնիոյ եւ Հունգարիոյ Լուի թագաւորը, որ տեսնելով թէ զանազան պատճառներով ժողովուրդը կը նուազի, մտածեց ծանր տուրք մը դնել ամուսնանալ չուզող բոլոր ամուրիներուն վրայ։ Այս օրէնքը, որ այն ատենուան քրոնիկագիրներուն բատին նայելով, ուրախութեամբ լեցուց մանկամարդ աղջիկները, հրաշալի արդիւնք ունեցաւ։ Ակնկալ դատ, այդ վեհապետը, ուզելով պերճանքի և շռայլութեան ճաշակը ջնջել Լեմպերկցիներուն սիրտէն, մտածեց ծանր տուգանքի ենթարկել ամէն անոնք որ տասնվեցէ աւելի կոչնական ունեցնային ու չորս պնակէ աւելի կերակուր։

Գալով տղաքերքէ ազատող կիներուն, եթէ ուզէին հայկերոյթ մը տալ, չորս մարք պարտաւոր էին վճարել։ Բայց հիւրընկալութեան սէրը խորապէս արմատացած ըլլալով այս ժողովրդեան որտին մէջ, որուն գլխաւոր առաձգութիւնն մէկն է «Ճան մէջ հիւր՝ Աստուծոյ ներկայութիւնն է», կը ջղեղէն այդ կանոններէն և տակաւին այսօր, շատ Լէմպերկցիի տան մէջ բաց սեղան կայ։

Քաղաքապետական պաշտօնատան շուրջն յոյժ առատաչաշ է և մեծաւ մասամբ հրեաներով լեցուն։ Հրապարակին վրայ կը գտնուի վաճառանոցը ուր կը ծախուին ախորժահամ սերի անօթները, կծու և անուշ, անտառէն ժողոված հոտաւէտ հազարջներու տուփերը, և եգիպտացորենի այն մատաղ հակերը որք, ջուրի մէջ եփուելով և թարմ կարագով ուտուելով, այնքան ընտիր բանջարեղէն մը կը կազմեն։ Մօտակայ փողոցները նեղ են, խորտուբոյտ, լեռներէն վար գիջնեն, այնպէս որ, ամէն կողմերէն անակնկալ կանգուութիւններ երեւան կ'ելլան։

(Թիկնաց.)

ԱՄՈՒՍԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒԱՄ

Կրկնակ ոճրի մը ահեղի լուրը կը բերեն բարիզեան թերթերը։ Երիտասարդ ու վար չեմ հեծեանուսրդ մը, Պ. Բօլ Մէրինժէ, չատ մը մրցումներու մասնակցած ու յաղթող եղած, ամուսնացած էր Զուիցերիայի օրիորդի մը՝ Էլիզա Վէպերի հետ, որ քսանրինը տարեկան էր, իրմէ մէկ տարու մեծ։ Երկար ատեն սիրով ապրեցան։ Բայց յորմէ հետէ ամուսինը համբաւ հանած էր հեծելանուագութեան մէջ, իր ընթացքը փոխել սկսած էր։ Անընդհատ կը հեռանար կնոջը քովէն, մրցման մը պատրաստուելու կամ մասնակցելու պատրուակով։ Մանկամարդ կինը հետաքրքրուելով, իմացաւ որ իր երիկը կը խաբէր զինքը և թէ Սիւզան անուն աղջկան մը հետ յարաբերութիւն մը ունեցան իրարու հետ. Մերինժէ երդում ըրաւ որ իր յարաբերութիւնները պիտի դադրեցուներ։ Քանի մը օր եղաբ, կինը՝ սիրաբ հանգստացած՝ գիւղ գնաց իր ծնողքին քով։ Բայց իր ետեւէն հասաւ անոտորագիր նամակ մը որ կ'իմացուներ թէ Մերինժէ՝ իր խոստման հակառակ՝ օգուտ կը քաղէր կնոջը բացակայութենէն, հմմանուհիին հետ կենակցելու համար։ Կինը փութաց ետ դառնալ։ Իր հասած օրը, Սիւզան յանդգնութիւն ունեցած էր մինչեւ տան դուռը գալու և դռնապանը իրկելու իր սիրահարին որ վար իջնէ։ Տիկին Մերինժէ պատուհանէն նայեցաւ ու ճանչցաւ զայն. կրակ ու բաց կորած էր։ Իր բարկութիւնը ուելի սաստկացաւ, տեսնելով որ ամուսինը՝ Պէլճիացի նշանաւոր հեծելանուագողի մը հետ չափուելու պատրաստակամ, յաջողդ երկու գիշերները տունէն դուրս մնաց։ Այդ երկու օրերու միջոցին, տիկին Մերինժէ քանիցս գնաց իր ամուսնոյն հեծելանուագական խնուութը յայտարարելով որ եթէ Սիւզանը տեսնէր, արշաւով պիտի նետէր անոր երեսին։

Ապրիլ 16ի առաւօտուն, Մերինժէ տուն վերադարձաւ։ Քանի մը բարեկամներ ալ սեղանի հրաւիրած էր։ Ճաշին սկիզբը, կինը կրցաւ ինքզինքը զսպել. բայց չատ չանցած, բուռն վէճ մը բացուեցաւ հրաւիրեալներուն ներկայութեանը։ Տիկին Մերինժէ երկանը երեսին տուաւ որ իր բացակայութեանը միջոցին տունէն դուրս ապրած էր. հեծելանուագը կրցածին չափ պաշտպանեց ինքզինքը, իր արհեստին վերաբերեալ արդարացումներ ու պատրուակներ գտնելով։

—Այո՞ թէ ոչ, հարցուց կինը վճռական ձայնով մը, այդ ընթացքէդ պիտի հրաժարի՞ս։

—Ա՛լ ձանձրացած եմ այս կեանքէն, գոչեց մարդը։ Ամէն տանն, և առանց պատճառի, նախանձի կռիւնե՛ր։ Լաւագոյն կը սեպեմ վերջ մը տալ։ Բաժնուինք։

—Լա՛ւ, բաժնուինք, բայց անմիջապէս։

Հիւրերը հարկադրուեցան հեռանալ։ Այն տանն, երիտասարդը հրաւիրեց իր կինը որ ուրիշ խուց մը երթան, բաժնուելէ առաջ իրենց նիւթական գործերը կարգադրելու համար իրենց միջեւ, առանց վկայի։ Հազիւ այդ խուցը մտած էին, երբ հրազէնի երկու պայթիւններ լսուեցան։ Սպասաւորը վազեց։ Երբ ներս մտաւ, երկու դիակ գտաւ իր առջեւ։ Մէրինժէ փռուած էր անկողնոյն վրայ և վրան ինկած էր կինը՝ ձեռքը բռնած բէվոլվերը որ կը ծխար տակաւին։ Տիկին Մերինժէ ամուսնոյն ձախ քունքին պարպած էր բէվոլվերի հարուած մը և յետոյ հարուած մըն ալ պարպած էր իր աջ քունքին։

Երկուքին ալ մահը վայրկենական եղած էր։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (15)

ԷՕԺԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՓՈՔՐ ԴՔՍՈՒՀԻՆ

—Ժամանակ ունինք։

—Այսպէս, որոշուած է, չե՞ս ուզեր որ հանդչիմ։

—Զէ՞ք կրնար ամէն օր ձեր բեռն ահոր վրայ փոխադրել։

—Ադէկ։ բոլոր յաճախորդներս իրեն տամ ու մնացեալն ալ ես առնեմ։ Կարծեմ չարաճճին չուտ առաջ կ'երթայ և արդէն իմ տեղս կը բռնէ։

—Ատոր համար չէ՞ր որ Բոնչարդէն բերել տուիք զինքը։

—Ներէ, տարբերութիւն մը կայ։ Օր մը, իմ դպրոցական հին ընկերներէս մէկը գրեց ինծի. «Զեռքս տակ ունիմ հմտալից տղայ մը, երիտասարդ, գործունեայ, որ բարիք ընելու փափագ ունի. պարտաւորութիւններ ունիմ իր հօրը որ մեռած է և որ աղքատ ձգած է զայն։ Զե՞ս կրնար օգտակար ըլլալ իրեն... Քիչ միտք ըրի, վասնզի բժիշկ է և կարծեմ դուք ալ ինծի պէս հանգստեան կոչուելու պէտք ունիք։ Բոնչարդէնի մէջ բժիշկներուն ի՞նչ կ'ընեն։

—Կը մեռցունեն, ըսաւ աղջիկը, ժպիտ մը փարձելով։

—Վաթսուն տարի ապրեցնելէ ետք, այս կը խնդրուի աշխարհիս ազնիւ մարդերէն։ Քեզի հաղորդեցի այն նամակը, խորհուրդ հարցուցի, և ի՞նչ պատասխան տուիր։

—Թէ ադէկ կ'ըլլար, և թէ տուիր կը գտնէիք ձեր նախկին բարեկամը զոհացնելու, օգտակար ըլլալու երիտասարդ պաշտօնակցի մը և կամաց կամաց պատրաստուելու պատուաւոր հանդիսի մը։

—Ասոր վրայ, բերել կուտամ տոքթոր Մարիքան, քաղաքին լաւագոյն տուները կը ներկայացնեմ։ Կը տեղաւորեմ. դեռ ամիս մը չէր եղած Բոնչարդէն գալը, և գործն հրաշալի կերպով առաջ կ'երթար։

—Է՛յ լաւ, չարունակեցէք ձեր գործը։

—Վայրկեա՛ն մը. չեմ ուզեր ալ որ ամբողջովին իմ տեղս բռնէ։ Դեռ քանի մը տարի ալ կրնամ աշխատիլ։ և եթէ պարտիմ ուրիշ տեղ փնտռել քու տեղաւորուելուդ հոգը, չակս կը պահանջէ որ Բոնչարդէն մնամ և պահեմ քանի մը յաճախորդներս։

—Արդ, հայր, պէտք է որ ամուսնանամ, ապա թէ ոչ չպիտի հանգստանամ, գեղ չպիտի քաշուիս։

—Երբէք։

—Եւ խիստ հայր մը որ կը պնդէ թէ անուշ է, խաղաղասէր, սիրուն և նուազ բանաւոր։

—Մանաւանդ։

Գեղեցիկ աղջիկը, ժպտելով հանդերձ, չատ մտահոգ երեւոյթ մը ունէր, և իր դէմքը քիչ մը խիստ էր արդէն իր կորոյի ու մաքուր գեղեցկութեան մէջ։ Կը զգացուէր որ այս աղջիկ արդէն չատ խորհած էր ու լրջացած։

Մօր բացակայութիւնը ճնչած էր այս երեւակայութեան վրայ և ժամանակէն առաջ խելքը հասունցուցած։ Այդ ծերունիին մօտ որուն ամէն օր իր վախճանին միձենալը կը տեսնար, իր միտքը չուտով հասունցած էր։ Օրուան մեծապայծառ ըլլալն պահ մը չլացած իր աչքերուն առջեւ՝ մայրը զարդացնը դրած էր իր հարցական նշանը։

Վասնզի կեանքը դժնդակ էր տոքթորին փոքր տանը մէջ, և երբեմն անոր՝ մայրը։

Մահը քանիցս զարկած էր, սոսկալի և անողոք, իրարու ետեւէ յաջորդելով տղաքը,—եօթը կատ,—և առաջ մէն ալ մայրը՝ զինք չարչրկող անընդհատ հարուածներէն ընկճուած էր։

Ուստի հարկ չիկայ հարցնելու թէ այս երկու էակներ կը պաշտէ՞ն զիրար։ Եթէ ժերմէն ալ մեռնէր, հայրը չպիտի տարէր։ Այդ աղջիկը ամէն բան էր իրեն համար. կը ներկայացնէր մայրը զոր այնքան սիրած էր և բոլոր այն մեծ ընտանիքը որ իր շուրջն էր խմբուած և որուն համար պահ մը իրաւունք ունեցած էր հպարտանալու։

Պարտքը, որքան ալ անակնկալ, կատարուած էր սակայն։ Կրկնապէս աշխատած էր իր տան մէջ եղած խրամատները նորոգելու համար և ամբողջովին տահանուած էր յիշատակին և իրեն մնացած միակ սիրուն մէջ։

Բայց քանին կը մտնէնար գեղեցիկ ժերմէն. տոքթորը կը զգար իր ծերութիւնը. յոգնութիւնը. և,—ամենէն ազէկ գիտէր ինք,—այն հիւանդութիւններէն մէկով վարակուած էր որք չեն ներեր և զոր ինք ի զուր աշխատած էր բուժել ուրիշներուն վրայէն։ Ժամը գիտէր, չէր ուզեր որ աւելի կանուխ առաջ գար։ Եւ այնքան տարուան անողոմ պատրանքներէ և նեղութիւնէ եաք, եթէ յաջողած էր փոքր հարստութիւն մը ձեռք բերել, մեռնելէ առաջ կուզէր որ իր աղջիկը ժառանգէ զայն և անոր երջանկութիւնն ապահովուած ըլլայ։

—Տեսնենք, ըսաւ ժերմէնին, երկու ձեռքերը բռնելով և ծունկերուն վրայ քաշելով զայն՝ ինչպէս պզտիկութեանը, կեղծիք ընելու և ինէ բան մը ծածկելու տեսն չէ։ Մարիքա հաճելի է ինծի չատ պատճառներով զորս դուն ալ ինծի չալ գիտես։ Քեզի համար ալ նոյնը չէ։ Այս պարագային մէջ միտքս կը փոխեմ ու ա՛լ չեմ խօսիր այս նիւթին վրայ։

—Ատա՞նկ, մէկէ՞նիմէկ։

—Հարկա՛ւ, չե՞ս ուզեր։

—Ամուսնութիւնը այնքան լուրջ բան է...

—Անուշտ երբ ամուսինը փնտռես բայց երբ գտնուած ըլլա՞յ։ Մարիքա նոր եկած չէ Բոնչարդէնէ։ Կը ճանչնամ զինքը, կը ճանչնանք։ Ապացոյցները տրուած է...

—Իրրեւ բժիշկ։

—Ինծի պէս, և դուն չպիտի ցաւիս բրածիդ վրայ։

Եւ որովհետեւ բարի տոքթորը կարծեց թէ ամպ մը անցաւ իր աղջկան ճակտին վրայէն.

—Նայինք ի՞նչ կշտամբանք ունիս անոր դէմ, գոչեց։ Ընտանիք չունի, և դուն գիտես որ տիկա տուիր ադէկ է։ Տան բոցարձակ տիրուհին պիտի ըլլաս։ Աղքատ է, հայրդ ալ աղքատ էր. և այսօր կրնար հարուստ ըլլալ, եթէ իրերը լուսապոյն ընթացք ունենային։ Մնաց որ, դուն փոքր դրամագիտ մը կը տանիս այդ պարոնին, և որովհետեւ ադէկ գործ մը ունի իր ձեռքը, երջանիկ կրնաք ըլլալ։ Գործը... Ա՛հ, թերեւս բժիշկ ըլլալը չի յարմարիր քեզի։

—Գիտէք որ միմիայն այդ բանին համար կեռը պիտի ամուսնանայի։

—Ուրեմն ի՞նչ բան կը կեցունէ քեզ։ Ցաճախորդները չանռալու վրայ են. ամուսնութեանդ յաջորդ օրը, իմ բոլոր յաճախորդներս իրեն կուտամ։ Բոնչարդէնը կը սիրես. չես հեռանար անկից։ Կը պաշտես զիս. երկու հոգիի համար կապրիմ, և մինչեւ վերջը քովդ կը կենամ։

—Քիչ մը ժամանակ միայն կուզեմ։

—Ի՞նչ ընելու համար։ Մտածելու համար միայն կրնայ ըլլալ. և եթէ մտածելիք ունիս, ըսել է չես համոզուած։ Այն երիտասարդը կատարեալ կ'երեւայ ինծի։ Անցեալ օր զինքը, կը դիտէի. առոյգ կարմ, սուր աչք ունի, մեծ ախորժակով կուտէ, բարեձեւ ու գեղեցիկ է։ Բանըսելը տարեկան։ Աւելի ի՞նչ կուզես։ Թարակ է. արգեօք խարտեաշը նախամեծար կը համարես։

—Ամենէն ծանր խնդիրներուն մէջ իսկ կը կատակես, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը երեսը ծռմռելով։

—Բայց ինծի կուգայ որ չատ լրջօրէն կը վիճաբանիք։ Գալով խօսակցութեան ձեւին, ինչո՞ւ հանդիսաւոր ընես։ Եթէ կամուսնացնեմ քեզ, կուզեմ որ զուարթօրէն ամուսնացնեմ։

—Զուարթօրէն, լաւ ուրեմն, չուրթերուս վրայ եկած բառը կ'ըսէք. այդ բանն է որ Պ. Մարիքային երեսին կուտամ. զուարթ չէ. միշտ մտազբաղ, բազմահոգ երեւոյթ ունի. այդ մարդը փառասէր ըլլալու է։

—Ուրախացի՛ր։ Եթէ ես աւելի փառասէր ըլլայի, աւելի պիտի հարստանայի։ Այն աշխարհին մէջ յաջողելու համար փառասիրութիւն պէտք է։ Նայէ. ես քեզի աւելի ճիշդ կը խօսիմ։ Զուարթ եմ, ու երեսիս կը գարնես։ և Աստուած գիտէ թէ կեանքիս մէջ ի՞նչ չարժանիներ ունեցած եմ զուարթ ըլլալու համար։ Այնպէս մնացի, որովհետեւ խառնուածքի խնդիր է։ Լաւ ուրեմն, բնաւ չեմ արտասիր այդ երիտասարդին դէմ՝ ինծի չնմանելուն համար։ Իրաւ, զուարթ չէ, կամ գէթ, ազկալից զուարթութիւն չունի. բայց ադէկ կրթուած է, քաղաքավար է և գեղեցիկ,—գեղեցի՞կ է։

—Բաւական։

(Շարունակ.)

Դ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 21,3 ՄԱՅԻՍ, 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՅ ՄԷՋ ԱՆԹԵՒ

Շատ անգամ հիւանդութիւններ կը պատահին որոց պատճառն ա՛չ բժիշկը կարող է զրուցել, ա՛չ ալ հիւանդը կամ իւր պարագայք՝ որքան ալ բարեմիտ կրնան խելքի մօտիկ բացատրութիւն մը գտնել։ Ճշմարտութիւնը սա է անշուշտ որ մարդիկ շատ հեղ կը հիւանդնան առանց գիտութեամբ մեղանչելու առողջապահիկ կանոններու դէմ, կամ հիւանդութեան սերմեր կան որք մեր մէջ կը թափանցեն անդադարաբար, և եթէ նոյն հիւանդութիւն իրարմէ բաղդաւոր տարբեր պատճառներով յառաջ կընայ գալ։ Օրինակի համար, ամենքս ալ գիտենք թէ թոքախտ հետեւանք է ժառանգական ապատարութեան, կամ սաստիկպաղէ յառաջեկած ծանր տեսակ թոքաբորբոքում, կամ մանդեան պակասութեամբ, խոնաւութեամբ, անմարսութեամբ կամ ֆիզիքական տարապայման յոգնութեամբ մարմնոյն շարունակ տկարանալուն։ Բայց ո՞վ միտքէն կ'անցունէ որ կերած միսը կամ խմած կաթը թոքախտի պատճառ կընայ ըլլալ իրեն։ Ժողովուրդն աւելի արամադիր է միսէ և կաթէ զուրկ ճեպոյներու վրայ թոքախտ տեսնելու, քան ենթադրելու թէ այսքան անդգալից նիւթեր հիւանդութեան սերմեր կրնան պարունակել իրենց մէջ։ Բայց բժիշկներ այս մասէն այնքան դիտողութիւն ըրին վերջին ժամանակներս և մասնաւորաբար ու կանոնաւորաբար այնքան զօրութիւն ունի հակառակը պնդելու, որ անգլ. կառավարութիւնը պէտք տեսաւ մասնագէտներէ քննիչ յանձնախումբ կազմել՝ անոր տեղեկագիրը վերջնական նկատելու համար այս խնդրոյ վրայ։ Յանձնախումբն 1890ին կազմուեցաւ Ցորդպոներէ, Բրոֆէսորներէ, հանրային առողջապահութեան պաշտօնատարներէ, և տեղեկագիրն հազիւ կրցաւ անցեալ շաբաթն ներկայել։ Ինչ կ'ընէր չորս-հինգ տարիէ իվեր։ Ասիկա չահեկան է գիտնալ ա՛չ միայն Անգլիացիներուն այլ և մեզ համար։

* * *

Յանձնախումբը 16 վկայ լսեց, որոց 11ը բժիշկ և 5ը մասնագէտ արհեստաւորութեան չոչեր։ Բայց վկայութեանց մէջ այն ատիճան համամտութիւն չկար որ միայն այս եզանակաւ խնդիրն որոշած կարենար համարուիլ։ Ուստի, յանձնախումբը ձեռնարկից ուղղակի փորձերու, հակնալու թէ՝ նախ և առաջ՝ հիւծախտաւոր կենդանիներու միսն ուտող անասունք կը վնասուի՞ն թէ ոչ։ Այս փորձարկութիւն Տքդ. Մարգինի յանձնուեցաւ։ Բրոֆ. Մաք Ֆէյեանն ալ փորձեր ըրաւ՝ ողջ կենդանիներու վրայ հիւծախտը ճանչնալու, և Տքդ. Ուոհէա ձեռնարկից փորձով ստուգել թէ եփելու կերպերն ի՞նչ ազդեցութիւն կ'ունին հիւծախտաւոր կենդանիներէ առնուած միսին վրայ։ Այս երկու գիտնականը ընդարձակ փորձեր կատարեցին։ — Հիւծախտի ենթակայ է մարդուն ո՛չ միայն թոքն, այլ և յօդերը կամ ոսկրներուն իրարու կապուած տեղուանքը, գեղձերը (շեղ), ալիքներն և ուղեղը ծածկող մաշկերը։ Հիմա հասկցուած է թէ հիւծախտ ըսուած այսուրբ կամ ուռեցքն յառաջ բերողն է որոշ միկրոբ մը, զոր 1882ին Քոխ յայտնեցաւ ճանչնալ։ Տղայոց մէջ հիւծախտն ամենէն շատ կ'երեւի յօդերուն, գեղձերուն, ալիքներուն և ուղեղային մաշկերուն վրայ։ Իսկ երիտասարդաց ու տարէցներու վրայ թոքերն աւելի կը վարակին։ Այս ընդհանուր ծանօթութիւններն ունենալէ ետքը, տեսնենք ի՞նչ կ'ըսէ անգլ. տեղեկագիրը։

Տքդ. Մարգին փորձի ենթարկեց կարգ մը կենդանիներ որոց սովորաբար տարբեր ուտելիք կը տուին, ինչպէս՝ խոզեր, հնդիկ խոճկորներ (շատ ընտանի տեսակ մը մանր խոզի) ու նապաստակներ։ Ամենուն ալ սովորական ուտեստը տրուեցաւ, բայց անոր հետ միասին՝ հում միս կամ կամ՝ հիւծախտաւոր կենդանիէ առնուած։ Մինը բուն իսկ հիւծախտ պարունակող կտորը չէր, թէեւ հիւծախտաւոր կենդանիէ առնուած։ Այս կերպիւ մնաց կենդանիներուն վրայ դիտուեցաւ որ 14 խոզերէն 5ը, 145 խոճկորներէն 24ն և 13 նապաստակներէն երկուքն հիւծախտի ենթարկեցան։ Մի և նոյն ժամանակ, նոյն տեսակ ուրիշ կենդանիներու կը տրուէր սովորական ուտեստը, բայց ո՛չ հիւծախտաւոր անասուններէ առնուած ուտեստ, և ասոնք (5 խոզ, 203 խոճկոր, 8 նապաստակ) բան մը չեղան։ Այս երկու կարգի փորձերու վրայ Տքդ. Մարգին երրորդ մը աւելցուց, ուրիշ կարգ մը կենդանիներու տալով միսին բուն իսկ հիւծախտաւոր կտորն, և ոչի խոզ ու խոճկորէ եօթն և տասն հորթէ ութ հիւծախտի ենթարկեցան։ Սոյն այս փորձը Տքդ. Ուոհէա հետ անկախարար կատարած ըլլալով, տեսաւ որ հիւծախտաւոր կենդանիի միս քանի խոզի և քանի կատուի տուաւ ամենքն ալ վարակեցան, և 76 նապաստակներէն 50ն։ Յանձնախումբը կը տեղեկագրէ ուրեմն թէ «հիւծախտաւոր կենդանիի միս ուտողն ինքն ալ հիւծախտի կ'ենթարկի, և եթէ անասուններու համար ճշմարիտ է այս, պատճառ չկայ ենթադրելու թէ մարդկային արարածը զերծ ըլլայ նոյն վտանգէն»։ Եւ յետոյ, այն կենդանիք որոց միսը կ'ուտենք կամ կաթը կը խմենք՝ ա՛յն ատիճան ենթակայ են թոքախտի որ յանձնախումբը չի տարակուիր թէ «մարդոց մէջ հիւծախտի մեծ պատճառներէն մին ալ հիւծախտաւոր կենդանիներէն առնուած մունդն է»։ Իրաւ, մսագործը բուն իսկ հիւծախտաւոր մասը կը կորէ կը նետէ։ (թո՛ղ թէ հիւծախտի այուցներով կամ պալարներով ծածկուած թոքեր ամեն օր կը ծախուին։) բայց նոյն գանակն որ հիւծախտաւոր մասը կարելու ծառայած էր, ուրիշ մասերը կարտելու գործածուելով, հոն ալ կը տանի կը զետեղէ միկրոբը։ Մինչեւ երեսը գտնուող միկրոբն եփելու սովորական կերպերովը փճանայ։ բայց եթէ միսին ներսն է տխաւորը մասը, սովորական՝ չափով խորովել կամ խաշել չի բաւեր։ զի միսին ներսը չի բանիր այն ատիճան տաքութիւն որ կարենայ փճացնել հոն գտնուող միկրոբն։ Ամենամեծ վտանգն յառաջ կուգայ հում կամ եփէն։ Անգլիացիք կարմն հում խմել կը սիրեն, և իրաւ ալ հում կամ եփածէն շատ աւելի հմով է։ Բայց հիւծախտաւոր կենդանիի կաթն աւելի դիւրաւ հիւծախտը կը փոխանցէ մարդուս։ Ուստի, յանձնախմբին եզրակացութիւնն է թէ կարն եռացեալ պէտք է խմել, ուրիշներն՝ եթէ դուք ուշխար կամ կով ունիք և անասնաբոյժը կ'ապահովցնէ զձեզ թէ ամենեւին հիւանդ չեն այս կենդանիք։ Դո՞նէ մէկ վայրկեան, կ'ըսէ յանձնախումբը, կաթին ջերմութիւնը պէտք է բարձրացած ըլլայ եռացման կէտին։

* * *

Բրոֆ. Պրուն իւր կողմէ յաւելուած մ'ընած է տեղեկագրին, որով կ'ըսէ թէ յանձնախմբին եզրակացութիւնը նոր բան մը չեն, և անասնաբուժական կամ պայտարական վարչութիւնն արդէն նոյն դիտողութիւններն ըրած և հրատարակած էր։ Խնդրոյն այսքան երկարելն ոչ այնքան գիտնական որքան քաղաքական պատճառաւ էր։ զի մտադրողներն ստուար և ազդեցիկ դասմ՛են, քուէի տէր են, և ո՛չ մէկ նախարարութիւն խնդրոյն պատասխանատուութիւնն իւր վրայ առնուլ ուզելով, անկախ յանձնախումբ մը դրուեցաւ, որ անկախօրէն ծանոյց հասարակութեան թէ ո՞րպիսի վտանգներու կենթարկէ ինքզինք՝ կասկածելի միս ուտելով և կասկածելի կաթ խմելով։ Թոյլ կ'ըսէ թէ «պէտք է սպասենք զօրաւոր նախարարութեան մը գալստեան որ այս մասին պէտք եղած օրինական խստութիւններն առ այսրկէ Խորհրդարանին, և հանրային առողջութիւնը մեծ վտանգէ մը ազատէ»։ Բրոֆ. Պրուն կ'ըսէ թէ կենդանիք ամեն տեղ մորմուելու չեն, սպանդանոցը որոշ տեղ մը պէտք է ըլլան, և հոն պէտք է քննուիմեան ենթարկին ամեն միսեր որք հանրութեան պիտի ծախուին։ Անշուշտ պէտք է դրամական փոխարինութիւն մ'ընել այն մսագործներու որոց միսը կը փճացուի իբրեւ վնասակար։ բայց միւս կողմէ կենդանեաց վրայ բժշկական հսկողութիւնն այն ատիճան պէտք է տարածել և խստացնել որ հիւանդ կենդանիներ չբերուին սպանդանոց։

* * *

Երբ իրաղեկ անձեր կը գանգատին թէ Անգլիոյ մէջ մսագործներն հիւծախտաւոր կենդանիներու միսն և կամ՝ վաճառներն՝ հիւծախտաւոր կովու և ոչխարի կաթը կը ծախեն, բանաւոր է հետեւցնել թէ նոյն վտանգէ մեզ աւելի զերծ չենք, գուցէ քիչ մ'աւելի ենթակայ ենք։ յիշելով որ անասնաբոյժը գլուխէն ու արուեսը մեր մէջ աւելի եռ մնացած է։ Ինչ պէտք է ընել ուրեմն։ Ասիկա խնդիր մ'է զոր ամեն ընտանիքի գլուխն իրեն և իրենցներուն համար պէտք է ինք որոշէ։ Հնոսխի ժամանակ յօգուտ ժողովրդեան հրատարակուած բժշկական գրքուածներէ միայն մէջ որոց ներքեւ Հայ Տոքդորի մը անունը կար՝ տեսանք թէ պէտք է եղեր կարը «քիչ մը տաքցնելով» խնդիր՝ ինչո՞ւ «քիչ մը տաքցնել», փոխանակ բացարձակապէս «եռացնելու»։ 100 ատիճան ջերմութիւն կամ եռացման ատիճան անհրաժեշտ է հիւծախտի միկրոբն սպանելու, մինչդեռ «քիչ մը տաքցնելն» ո՛չ հիւծախտի միկրոբն, ո՛չ ալ հնոսխի միկրոբը բան մը կը հասկնան, կամն եռացնել կանոն պէտք է ըլլայ մանաւանդ մեծ քաղաքներու մէջ, ուր հիւանդ կենդանիներ բնականապէս աւելի կը գործածուին բնակչաց մեծութենէն։ Գալով միսին, քանի որ չենք գիտեր ո՞ր ատիճան առողջ կենդանիի միս ըլլալը, պէտք է աւելի աղէկ եփել, և այս պատճառաւ կը ցանկանք ըսել թէ պէտք է հրաժարիլ «լոնդէ կամ կոտ ֆիլէ» արիւնոտ խորոված ուտելէ, ինչպէս ֆէլէ, պիֆթէք, և ն։ Այդին հասկը կ'ըսուի թէ հիւծախտ չըլլար, յորմէ կ'երեւի թէ Կ. Պոլսոյ մէջ այդի միս ուտողները կարծուածին չափ անխիզ չեն։ Իրաւ է որ Կ. Պոլսոյ մէջ մորմուած այծերուն միսն ալ ուտուելիք բան չէ։ Զիարդ և իցէ, վտանգն աղէկ մը հասկնալէ ետքը, մինչեւ մէկ ատիճան դիւրին է խուսափիլ անկէ։ Բ. Բ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՆԻՔԱՐԱԳՈՒԱ.

— Բոլինդոյի գրաւումէն ետքը, զոր պատմեր ենք Աբէ-Եւի չորեքշաբթի օրուան թուով, անգլ. դրօշը պարզուեցաւ քաղաքին ամեն հանրային շէնքերուն վրայ, և զինուորական կանոնի տակ դրուեցաւ քաղաքն, ամեն անկարգութեան փոքր շուտով զսպելու համար։ Բոլոր օրն անգլ. նաւազներու խումբեր կը շրջէին քաղաքին մէջ, որ ամայի էր։ Ցեռոյ գրաւող Ջոկատին մեծագոյն մասը դարձաւ նաւերը, միայն 50 հոգի թողլով զօրանոցին մէջ։ Թէեւ ամեն բան հանդարտ է ի Քօրինդօ, Նիքարակուայի Ցեռոյեալ մասին մէջ բաւական յուզում կայ։ Բարեկարգութիւն պահելու համար, Նիքարակուայի կառավարութիւնն ինքն ալ զինուորական կանոն հրատարակեց երկրին ամեն կողմը։

—Հնոտուրասի մերձակայ Հանրապետութեան բնակիչք այնքան յուզուեր են Անգլիացիներուն դէմ որ՝ կեդրոնական Ամերիկայի միւս երկիններուն հետ համաձայնութեամբ՝ անգլ. վաճառականութիւնն արտաքսել և Անգլիացիներուն հետ առեւտրական դարձ չընել որոշեր են։

—Քորինդօ Նիքարակուայի հիւսիսային կողմն է, Խաղաղական Ովկիանոսի վրայ։ Ցունէրն ընդհանրապէս փայտաշէն են։ Բնակիչք 7—800 հոգի միայն։ 95 քիլոմէտր երկայնութեամբ երկաթեայ գիծ մը զայն միացուցած է Մանկուային լճին հիւսիսային ծայրին հետ, և լճին վրայ կը բանին կանոնաւոր չոգենաւեր, որք երկաթուղին յարարերութեան մէջ կը դնեն Մանկուային հետ։ Քորինդոյի հարաւակողմը 160 քիլոմէտր հեռի Պրիդօ քաղաքը պիտի ըլլայ Խաղաղականի կողմի ծայրն Նիքարակուայի ջրանցին, որ մրցակցին է Բանամայի ջրանցին, ու պիտի լրանայ ամերիկեան դրամագլխով։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Արդէն ծանուցինք անգլեհնդիկ զօրաց անմիջական նպատակին հասնին, այսինքն՝ Զիդրալի բերդը մտնին և զՏքդ. Ռոպերդսը և իւր քաջարի զօրախումբն ազատեր։ Նոյն բանակ ուրիշ յաջողութիւն մ'ալ ունեցաւ, գերի բռնելով զՇիր Ա.Ֆիզալ Խան, որ Զիդրալի մէջ փակելով ոչ սակաւ նեղած էր Տքդ. Ռոպերդսընի Ջոկատը։ Տարբերակաւէ Վէհ. Վիքտորիա Թագուհին հեռագիր մ'ուղղեց Հնդկաստանի կուսակալ Լորտ Էլգինի, որով իւր զմայլումը կը յայտնէ ի Զիդրալ իւր զօրաց ցուցած քաջութեան ու տոկունութեան համար, ցաւ կը յայտնէ կեանքի թանկագին կորուստներուն համար, և կը յանձնարարէ որ վիրաւորեալներուն ամեն խնամք տարուին։ Թագուհւոյն հեռագիրն անմիջապէս հաղորդուեցաւ Սըր Ռոպերդ Լօու զօրավարին, որ կարդաց զօրաց առջեւ, որք Հուրրահերով իրենց ուրախութիւնն յայտնեցին։

ՖՐԱՆՍԱ.—Պ. Ֆելիքս Ֆոռ ասպետի ատիճանաւ։ Պատուոյ Լեգէոնի պատուանշան բարեկամական ինքնագիր նամակի մը հետ զրկեց հրամատարին անգլ. Ա—ուբլ—մարտանաւուն, որ Հաւանեկած էր զինք ողջունելու։ Միւս կողմէ, փարիզի տարեկան մեծ նկարահանդեսին մէջ ըրած պատոյտին առթիւ իւր թեւը գերման գեսպանին տալով, օրուան քաղաքականութիւնն ալ մշակեց պատուրման Նախագահը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՄԱՐՈՒ.— Լորտ Ռիմպրլի, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը, գոհացուցիչ լուրեր առեր է, որոյմէ կ'երեւի թէ կարելի պիտի ըլլայ կատարելապէս վերակազմել Մարոքի զինուորական ոյժերը։ Նոր Էմիրը մտադիր է Հնդկաստանէն բերել տալ սպայներ, որք մարոքեան գունդեր պիտի մարզեն և կրթեն, իրբեւ առաջին քայլ կանոնաւոր բանակով մը օժտելու զՄարոք։

Գ. ՔԸՐԶԸՆԻ ԱՆԵՐՆ.— Անցեալները ծանուցինք թէ Գ. Քըրզըն ամուսնացած է Գ. Էյլրը անուն ամերիկայի միլիոնատէրին աղջկան հետ, և այն առթիւ յիշեցինք թէ անգլ. ազնուական գերդաստանի մը այս փայլուն շառաւիղ, Գ. Քըրզըն, իրրեւ յանդուգն երկրաքննդ, քաջ արեւելագէտ և հնոգրագէտ ու կենդանի, վառվռուն գրող։ Նաեւ ճարտարախօս հրապարակային մարդ, մեծ ազդեցութիւն իւր առջեւ։ Բայց չկարծէք թէ իւր աներ պարոն գեղնէն ժողովրդ է իւր միլիոններ։ Անոր ալ կեանքը չահեկան է։ Միլիոնատէր ոմանք իրենց բախտին հիմը կը դնեն գնդասեղ մը գտնելով գետնէն, ուրիշներ՝ Լոնտոն մտնելով իրենց դրպանն ունենալով չիլին մը միայն։ Գ. Էյլրը գործի սկսաւ... պատուհաններ լուալով։ Երեսուն և հինգ տարի առաջ ի Շիքակօ կը գտնուէր ո՛չ գնդասեղ մ'ունենալով վրան ո՛չ ալ կէս չիլին։ Իւր գրպանին մէջ կար միայն յանձնարարութեան նամակ մը ուղղեալ առ Գ. Ճոն Ֆարուէլ, պետ «չոր ապրանքներու» մեծ վաճառատան։ Գ. Ֆարուէլ գործ չունէր այս պատանիին տալու համար։ Բայց երբ Գ. Էյլրը ձեռնունայն հեռ կը դառնար, նայեցաւ գրասենեկին պատուհաններուն, և ըսաւ. «Ձեր պատուհանները, Տէր իմ, լուացուելու կը կարօտին։ թողէք որ մաքրեմ զանոնք։ պարապ կենալէն աւելի ա-ղէկ է ո՛ և է գործ մը կատարել»։ Ցերեկի ճաշին ժամանակ, Գ. Ֆարուէլ հանեց երկու տարար տուաւ պատանիին, և ըսաւ. «Մի՛ երթար։ Աչխատասիրութիւնդ սիրեցի։ Աւելի աղէկ գործ մը կը գտնեմ քեզ համար»։ Հոն Գ. Էյլրը այնքան աղէկ գործ գտաւ որ հիմա նոյն վաճառատան պետն ի՞նքն է, և միանգամայն 20 միլիոն տոլարի կամ չորս միլիոն անգլ. ոսկիի տէր է։

ԱՐՄԵՏԱՑ ԳԻՆԻ ԵՒ ԱՆՁՐԵՒՔ.— Եթէ մի քանի օրէ ի վեր Կ. Պոլիս սկսած անձրեւք գաւառներուն մէջ ալ տեղան, երկրագործներուն համար շատ բարեբաստիկ դէպք մը կրնայ նկատուիլ։ զի ապրիլի և մայիսի մէջ քանի մը անգամ անձրեւ անհրաժեշտ է անոնց բերքերն արգիւնաւորելու։ Ռուսիոյ մէջ արմտեաց գնոյն վրայ դնելն ուղղակի արդիւնք ըլլալ կը թուի ռուս կառավարութեան տնօրինութիւնը զոր արդէն ծանուցինք, այսինքն՝ աւելորդ ցորեններուն ռուս կառավարութեան կողմէ գնումն, որ արտածման գործն իւր վրայ կ'առնու, որով գինները վեր կը բռնէ։

ԱՅՐԻ ԿԱՑՈՐՈՒՀԻՆ ՌՈՒՍԻՈՅ այս օրերս արած մ'ունեցաւ, որ աւելի ծանր հետեւանք կրնար ունենալ։ Անիչքինի պալատն մէջ իւր սենեակն երթալու համար վերելակ նստած էր, և արդէն վերելակը չարժման մէջ էր, երբ կայսրուհւոյն սիրական շունը ցատկեց, ինքն ալ վերելակին մէջ։ բազմելու համար։ Կայսրուհին ծանեցաւ կենդանին բռնելու համար, բայց մէկ ոտքը վերելակին ու վանդակին մէջ մնալով՝ դարձաւ, ու կրունկէն վիրաւորեցաւ։ Ոտքն ուռած է այժմ, բայց բժիշկները կ'ըսեն թէ ծանր բան մը չէ։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՆԻՔԱՐԱԳՈՒԱ

Նիւ ԵՈՐՔ, 1 Մայիս.—Նիքարակուայի կառավարութիւնն հաւանեցաւ Անգլիոյ պահանջած դրամական հատուցման գումարը վճարելու, բայց պայմանաւ որ նախապէս անգլ. նաւազք Թոքուն զԳորինդօ և քաղաքն իրենց մարտանաւերը։

ԶԻՆ ԵՒ ՀԱՊՈՆ

ՓԱՐԻԶ.—Հերքուեցաւ այն լուր թէ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը պիտի պաշտպանէ զՇաբոն նոր Երրեակ Դաշնակցութեան դէմ։ Ամերիկա չէզոքութիւն յայտարարեց։ Նմանապէս հերքուեցաւ այն լուր թէ Իտալիա Միացեալ Նահանգաց հետ մէկ տեղ միջնորդութիւն պիտի ընէ Երրեակ Դաշնակցութեան ու Ճապոնի մէջ։

ԱՐԱՆՔ

Սէվիլ.—Օրլեանու դուքսը, պետ Ֆրանսայի արքայական տան, թարատապի ենթակայ է։ Բայց առ այժմ վտանգաւոր չերեւիր վիճակը զի տարութիւնը չաւելնար։ Իսկ որսի արկածին բերմամբ ուրքին կոտրած մասը դարմանուելու վրայ է։

ՕՏԵՍԱ.—Հաստատուած է Քոցէպիւ Գ. կարգի ռուս մարտանաւուն ընկղմիլը, բախելով Բէնեդրաքլիա ռուս մարտանաւուն։ Կորած նաւազներուն որոշ թիւը դեռ չծանուցուեցաւ, բայց ամենամեծ մասն ազատած են։

ԴԼԳԳԻՈՐՆ Ի ԲՈՒՊԱ.

ՄԱՏՐԻՏ, 1.— Մարդիէդ Քամբոս մարեչալ կը ծանուցանէ թէ Քուպա կղզւոյն խաղաղեցումն հինգ ամիսի կը կարօտի տակաւին։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ՕՈՒՆԱՍՏԱՆԻ

ԱԹԷՆՔ.—Իւր կուսակցութեան չախչախիչ պարտութեան վրայ, Պ. Թրիքօփուս ծանոյց թէ կը հրաժարի ո՛չ միայն նախարարական պաշտօնէ այլ և հանրային կեանքէ։ (Արդէն ո՛չ իսկ երեսփոխան կը-ցած էր ընտրուիլ այս պետական մարդ, որ մինչեւ մեծ ժամանակներս կը նկատուէր Յունաստանի ճարտարագոյն քաղաքագէտն ու երեսփոխան։ Իւր քաղաքական ձախողուած հետեւանք է հանրային պարտուց խնդրոյն և գանձային կացութեան դարման տանիլ չկարենալուն։ Ծ. Խմբ. Արեւելքի։)

ԲՈՒՆ ԵՐԵՍԱՆ ՆԵՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Վենետիկ, 30 Ապր.— Տեղւոյն լրագիրք հաւատք թէ հեռագիր կը հրատարակեն, ծանուցանող թէ Գերմանիա, Մայրապոյն Արեւելից մէջ խառնաշփոթութեանց ծագման պատճառականութեան առթիւ, դիմած է Վիեննայի և Հռոմայ դահլիճներուն, որպէս զի Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ վարչութիւնք ակակցութիւնը վից տարուց համար ևս նորոգուի անյապաղ։

ՋԱՐԻՆ ՀԻՒԱՆԴ ԵՂԲԱՑԻՐԸ

Վիեննա. — Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ հիւանդ Զարեւիչն Այժերիայէ պիտի մեկնի մայիս 6ին, մի քանի օր Շեհապուռ պիտի կենայ, և անտի Քրէնհակ պիտի երթայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Վանայ առաջնակարգ քաղաքական ժողովը կազմուեցաւ վերջերս վիճակի մէջ գրանուելով, Պատրիարքարանի կողմէ առաջնակարգ քաղաքական ժողով մը կազմուած և ծանուցուած է Վանայ Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Սահակ վարդապետին՝ հրաւիրել նորակազմ ժողովն իր պաշտօնին ձեռնարկելու։

Նորընտիր քաղաքական ժողովը կը կազմեն.

Յոհաննէս	էֆ.	Արսէնեան
Յովսէփ	»	Բէհրիդեան
Գրիգոր	»	Շիրպեան
Փանոս	»	Գաբամաճեան
Վարդան	»	Գուլուժճըպաշեան
Վարդան	»	Գաղճեան
Յակոբ	»	Ալանեան

Նոր Ջուղայէն կը հաղորդեն Աբբոտի թէ Պարսկաստանի առաջնորդ Դեր. Եսայի արքեպիսկոպոս մարտի սկիզբը մեկներ է դէպ ի Հնդկաստան, յայտնելու թէ ուրոյն ազգայնոց։ Եսայի Սրբազանի բացակայութեան միջոցին, առաջնորդական պաշտօնը վարանորդաբար կը վարէ Սահակ Ծ. Վ. Այվազեան որ Թէհրան կը դանուի։

Սամաթիոյ հրկիզեալոց նպաստամատոյց յանձնախումբն, որ կազմուած է թաղական խորհուրդէն, հոգաբարձութենէն, Ազգատախնամ ընկերութենէն եւ մէկ քանի թաղեցիներէ, իր առաջին նիստը կ'ընէ այսօր։

Հրկիզեալոց առժամեայ պատսպարման գործն աւարտած ըլլալով, յանձնախումբը այժմ պիտի հոգ տանի անոնց ուտեստին և հանգստութեանը։

Թաղապետութիւնն օրական երեք հարիւր օխա հաց կը բաշխէ հրկիզեալոց։ Յանձնախումբն ալ պանիր կը բաշխէ։

Յանձնախումբը մեծ շնորհակալութեամբ պիտի ընդունուի ամեն տեսակ գրքեր, կարասիներ, հագուստներ և այլն՝ գործածուած ըլլան թէ ոչ։

Որպէս զի հանգանակութիւնները կանոնաւոր կերպով կատարուին, աւելի լաւ կ'ըլլայ որ բարեսէր նուիրատուներն իրենց նուէրները անձամբ տանին եւ կամ նամակաւ զրկեն նպաստամատոյց յանձնախումբին, որ կազմուած է հրամանաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և նախագահութեամբ Սամաթիոյ քարոզչ Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոսի, և որ Ն. Ամենապատուութեան կողմէ ժապաւենեալ տումար մը ստացած է, որով բարեսէր անձանց պիտի դիմէ նպաստ հաւաքելու համար։ Յանձնախումբին պիտի աջակցի նաեւ Սամաթիոյ Ազգատախնամ ընկերութեան տընօրէն խորհուրդն, որ ամեն կերպով վստահելի մարմին մ'է։

Յանձնախումբին անդամից անուններն ի մասոյ պիտի հրատարակուին, իսկ հանգանակութեան մասնակցողաց անուններն ալ յառաջիկայն։

Սամաթիոյ Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան վարժարանը հրդեհին պատճառաւ չեն դադրած և դասախօսութիւնք աղէտին հետեւեալ օրն իսկ սկսած են շարունակուիլ ամենայն կանոնաւորութեամբ։

* * *

Տիկին Միքայել եֆէնտի Յակոբեան առջի օրը հրդեհի վայրն այցելելէ յետոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին գնաց և կարօտ հրկիզեալոց իւրաքանչիւրին մէկ մէկ մէճիտ բաշխեց։

Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ երէկ վախճանեցաւ Տ. Յոհաննէս քահանայ Ճանիկեան։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր։ Օձման հանգէսը պիտի կատարէ Տ. Աբրահամ եպիսկոպոս Մատիկեան, Հիւանդանոցի մատաղ մէջ։

* * *

Հանգուցեալը բնիկ Օրթագիւղցի է, որդի ժամագործ Ճանիկ աղա։ իր առջի անունն էր Ստեփան և արհեստով ժամագործ էր։ Ախորժալուր ձայն ունենալով և եկեղեցական երգեցողութենց ալ հմուտ ըլլալով երկար տարին իւր զգիր երգած է Օրթագիւղի եկեղեցւոյն մէջ։ Անուանի յետոյ Իզմիր գացած և հոն քահանայ ձեռնադրուած էր։ Տակաւին նորընծայ՝ հիւանդացաւ ու երեք տարուց շատ առաջ Պոլիս եկաւ և անկից ի վեր կը դարմանուէր Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ։

Հեռագրային Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Այտընի Նազիրի գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Տրամայի նահանգին Նախպ Ապտիւրրահման Հէքգի էֆէնտի։

Վանայ Արճէշ գաւառակին Նախպ անուանեցաւ Սուչէհրի Նախպ Դեր Մէհմէտ Արիֆ էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Փարիզի հանքերու առաջին երկրաչափ ու հանքայ վարժարանին գոյծնական փորձերու ճիւղին տնօրէն Պ. Ատոլֆ Քառնօթ և Փարիզի բժշկական կաճառին բաօֆէսէօռներէն Պ. Աման Կոմիէի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Իզմիրի Տանիմարքեան հիւպատոս Պ. Պրիկանի և Երուսաղեմայ իտալեան հիւպատոս Պ. Մինաի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Տարտանելի Քրանական փոխ-հիւպատոս Պ. Քապանելի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց գիւանի քարտուղարներէն Անտրէաս Հասուն, Նասրուլլահ, Տիգրան ու Ալէքս էֆէնտիներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոյց նպաստամատոյց յանձնաժողովին մինչեւ երէկ հետեւեալ գումարը գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէն արկածելոց.

	Ղրշ. Փր.
Գումար նախորդ ցուցակի	9,154,808.20
Պէնկոպիէն երկրորդ անգամ	20,035
Գումար	9,174,853.20

* * *

Նոյն յանձնաժողովոյ կողմէ արկածելոց եղած բաշխումներու գումարն հասած է 6,958,311.20 ղրուշի։

* * *

Ապրիլ 18 եւ 19 թուականներով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Տրապիզոնի, Էրզրումի, Սըվազի, Խարբերդի, Էնկիւրիի և Դամասկոսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ԿԱՑՍԵՐԱԶՈՒՆ Իշխան Բարձր. Ահմէտ էֆէնտիի հետեւորդ Նէպիլ պէյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, գերեզմանական ատիճան շնորհուած է։ Նէպիլ պէյ Ս. Գիւղական Հեծելազօրայ գունդին կը պատկանի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Ասատրական գեսպան Պառն ֆօն Քալիչէ երեկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վեհ. Նախարարին և Վեհ. խորհրդականին հետ։

ՍԱՄԱԹԻԱՅ ՀՐԴԵՀԸ.— Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ պատրաստուած այն տումարն, որ կը պարունակէ Սամաթիոյ հրկիզեալոց անունները, մատուցուած է Ն. Կ. Վեհափառութեան։

ՄԱՐՄԱՑԻՆ վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրամ էֆէնտի մարմային վիճակագրութիւն մը պատրաստած է։ մեծ սերմերեանց մարմային վերատեսչութեանց վիճակագրութիւններուն նըման։ Մարմային վերատեսչութիւնը գրած է բոլոր մարմատանց որ այդ վիճակագրութիւնը հիմ՛ բռնեն և ըստ այնմ՝ վիճակագրութիւններ պատրաստեն։

—Պէրթրամ էֆէնտի ծրագիր մը պատրաստած է՝ Պուլկարիաէն ու Արեւելեան Բումելիէն օսմանեան երկիրներու ուրիշ մասերը փոխադրելի ապրանքներէն առնուելիք մարմատուրքերուն նկատմամբ։ Այդ ծրագիր մատուցուած է Մարմային վերատեսչութեան։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՅ.— Բ. Դուռը պէտք տեսած է գիտնալու թէ Համազգային Անկելանոցին չնչութեան և մատակարարութեան տեսակն ծախսոյն համար ո՞ր չափ նուիրատուութիւնք կըլլան և տարեկան ու ամսական որոշեալ ինչ գումարներ կը տրուին։ Բ. Դուռը նկատելով որ այդ որոշեալ գումարներն ընդհանրապէս ընկերութիւններն և հանք շահագործողները կուտան, գրած է առեւտրական ու հանրօգուտ չնչութեանց և անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան նախարարութիւններուն և Քաղաքապետութեան, այդ մասին կանոնաւոր տումար մը պատրաստելով զրկել։ Բ. Դուռն երբ ստանայ այդ տումարը, անկից ետքը օրինակներ պատրաստելով, մին պիտի մատուցանէ յոտս կայս. Գահոյից ու միւս երկու օրինակները պիտի ՅՁան Բ. Դրան և Համազգային Անկելանոցի յանձնաժողովին քով։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Անձի մը կողմէ ելմտական նախարարութեան ծր

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութիւնը մեզ կը հաղորդէ ապրիլ ամսոյ (Ն. Տ.) հաշուեցոյցն, ուրկից կ'երևի թէ իւր երեք գծերու ընդհանուր հասոյթն եղած է 642,329.50 ղրշ. ոսկեդրամ, հետեւեալ բաժանումներով.

Պէշիքթաշի գիծ՝ 197,592, Պոլսոյ գիծ՝ 172,117.50 և Շիշլիի գիծ՝ 276,620 ղրուշ։

Նախորդ երեք տարիներու միեւնոյն ամսուան հասոյթն եղած է՝ 1892ին՝ 547,962, 1893ին՝ 534,023, և 1894ին՝ 579,240 ղրուշ։

Ներկայ տարւոյ ապրիլ ամսուան հասոյթը հետեւեալ յաւելուածներն ունեցած է նախորդ երեք տարիներու միեւնոյն ամսուան հասոյթին վրայ. 1892ինէն՝ 94,367.25 ղրուշ աւելի, 1893ինէն՝ 108,306.25 աւելի և 1894ինէն՝ 63,088.75 ղրուշ աւելի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Եօրկիոս թագաւորին անուան տօնախմբութեանը առթիւ, կիրակի օրը, Բերաի յունաց Բանայիա եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին ի ներկայութեան գեսպան Մավրօկօրտաթօ իշխանին, գեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնէից և հելլէն գաղթականութեան։

Եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ Մավրօկօրտաթօ իշխանը պիտի ընդունի ներկայից շնորհաւորութիւնները։

ՓՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Ապրիլ 19ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչև ապրիլ 20ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՄԷՔԻԷԷՆ առողջապահական բժիշկը հեռագրած է թէ ապրիլ 17ին քոլերաէ տասնրուք մահեր պատահած են և 18ին քսանրուք։

Հաստատուած է թէ ճավայի ուխտաւորներ բերած են քոլերան։

ԻՏԱԼԱՑԻ Բռօֆէսէօր Ճիօվանի, ինչպէս խոստացած էր ուրբաթ գիշեր բժշկական ժողովոյ մէջ ըրած բանախօսութեան պահուն, երեքշաբթի օրը իտալական հիւանդանոցին մէջ հիւանդի մը վրայ փորձեց իր մարդասիրական տեսութիւնները, բացատրելով անոր ներքին գործարանաց գործելու եղանակը։ Ներկայ էին Մավրոենէնի փաշա, Տոքթ. Մատթէոսեան, Տոքթ. Սթէքուլի և այլք, որք շնորհակալութիւն յայտնեցին Իտալացի Բռօֆէսէօրին։

ԲՈՒՄԷԼԻԻ երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէն Պ. Կրօսչոլց, որ Վիէննա գացած էր Տէտէ-Աղաճի նաւահանգստին շինութեան գործին համար, առջի օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանատան երրորդ թարգման Պ. տ'Էքարտ երեք ամսուան համար արձակուրդ ստացած ըլլալով, առջի օրը Պէռլն ուղեւորեցաւ։ Պ. տ'Էքարտ անցեալ տարի ի Թարապիա, գիշեր ատեն տուն դառնալու պահուն, տեղ մը իյնալով ոտքը կոտրած էր. այժմ Զուիցերիա կ'երթայ ոտքը կատարելապէս բուժել տալու համար։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութիւնը մայրաքաղաքս ղրկած է տեղւոյն թաղապետական բժիշկներէն Վիշնօ էֆէնտին՝ կեղծամշկի դարմանման համար Տոքթ. Ռուի գտած չիճուկին գործածման եղանակն ուսանելու նպատակաւ։ Վիշնօ էֆէնտի բժշկական վարժարանին դիմած է։

ԳԱԼԹԱԿԱՆԻ. — Պրուսայի նահանգին մէջ մարտ ամսուն ընակութիւն հաստատած են 24 տնուոր 133 գաղթականներ։

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ Լոյտի ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղը 1894 տարւոյ մէջ, երկաթուղւոյն միջոցաւ ապրիլ Եւրոպա փոխադրած է 2730 քիլօկրամ ծանրութեամբ նամակ և 35,193 քիլօկրամ ալ նմոյշներ. իսկ Եւրոպայէն հոս փոխադրած է 20,700 քիլօկրամ ծանրութեամբ նամակ և 26,394 քիլօկրամ նմոյշներ։ Այդ հաշուով Կ. Պոլսէն Եւրոպա ղրկուած են 500,000 հատ նամակներ և 250,000 կտոր նմոյշներ։

Այդ ընկերութեան շոգենաւերուն միջոցաւ նոյն տարւոյն Եւրոպա ղրկուած են 1200 քիլօկրամ նամակներ և 15000 քիլօկրամ նմոյշներ՝ այսինքն 250,000 հատ նամակներ 750,000 նմոյշներ։

ԱԼԻԻՐԻ գինը Ռուսիոյ մէջ 20 կոպէկ ևս բարձրացեր է։

ԶԲՕՍՍԵՇՐՋԻՆԵՐ.—Մայիս 19ին, աւտրիացի ու հունգարացի երկու հարիւր զբօսաշրջիկներ մայրաքաղաքս պիտի գան յատուկ կառախումբով մը և չորս օր յետոյ պիտի մեկնին միևնոյն կառախումբով։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը բոլոր զօրաքանակաց ղրկած է տեղւոյն թաղապետական բժիշկներէն Վիշնօ էֆէնտին՝ կեղծամշկի դարմանման համար Տոքթ. Ռուի գտած չիճուկին գործածման եղանակն ուսանելու նպատակաւ։ Վիշնօ էֆէնտի բժշկական վարժարանին դիմած է։

ԳԱԼԹԱԿԱՆԻ. — Պրուսայի նահանգին մէջ մարտ ամսուն ընակութիւն հաստատած են 24 տնուոր 133 գաղթականներ։

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ Լոյտի ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղը 1894 տարւոյ մէջ, երկաթուղւոյն միջոցաւ ապրիլ Եւրոպա փոխադրած է 2730 քիլօկրամ ծանրութեամբ նամակ և 35,193 քիլօկրամ ալ նմոյշներ. իսկ Եւրոպայէն հոս փոխադրած է 20,700 քիլօկրամ ծանրութեամբ նամակ և 26,394 քիլօկրամ նմոյշներ։ Այդ հաշուով Կ. Պոլսէն Եւրոպա ղրկուած են 500,000 հատ նամակներ և 250,000 կտոր նմոյշներ։

Այդ ընկերութեան շոգենաւերուն միջոցաւ նոյն տարւոյն Եւրոպա ղրկուած են 1200 քիլօկրամ նամակներ և 15000 քիլօկրամ նմոյշներ՝ այսինքն 250,000 հատ նամակներ 750,000 նմոյշներ։

ԱԼԻԻՐԻ գինը Ռուսիոյ մէջ 20 կոպէկ ևս բարձրացեր է։

ԶԲՕՍՍԵՇՐՋԻՆԵՐ.—Մայիս 19ին, աւտրիացի ու հունգարացի երկու հարիւր զբօսաշրջիկներ մայրաքաղաքս պիտի գան յատուկ կառախումբով մը և չորս օր յետոյ պիտի մեկնին միևնոյն կառախումբով։

Պ. ԼԷՕՆԻՏԱՍ ԶԱՐԻՏԻ հազար ֆրանք նուիրած է հելլենական առեւտրական սենեկին, որուն զրամական կացութիւնն այնչափ գոհացուցիչ չէ։

ՊԷՅՐՕԶԻ խաղախորդարանն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վիրածելու համար յանձնախումբ մը կազմուած է, որ տեղւոյ վրայ քննութիւն մը կատարելէ յետոյ, տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Սպարապետութեան։

ՐԻՍԱ ՓԱՇԱ. — Եգիպտական լրագիրներուն մէջ կը կարդանք թէ Ռիսա փաշա ի մօտոյ Եւրոպա պիտի երթայ։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ պաշտօնէից հանգստեան թոշակի վարչութիւնն հրաման ստացած է որ ամբողջ 21 տարի պաշտօնի մէջ չգտնուող անձ մը՝ իբրեւ տասնրհինգ տարի ծառայող նկատուելով, իրեն վերջին ամսաթոշակին մէկ քառորդը յատկացուի իբրեւ անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ և եթէ քսանրմէկ տարի ծառայած է, իր վերջին ամսաթոշակին երեք քառորդը։

ԲՐԻՆՋ. — Երկրագործական նախարարութիւնը երեք տեսակ բրինձներ ղրկած է Եանեաի նահանգը՝ յարմար տեղերու մէջ մշակուելու համար։ Նահանգին երկրագործական քննիչն այդ առթիւ հրահանգ մը հրատարակած է։

ՇԻՐԱԿՕԻ արուեստահանդէսը ղրկուած այն գոյքերն, որք չէին ծախուած, անցեալ երեքշաբթի օրէն սկսած են վաճառուիլ՝ ի ներկայութեան Ելմոական նախարարութեան Պէյթիւլմալի տնօրէնին։

ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ աշխատանոցը Ելմոական անցեալ 1310 տարւոյն մէջ պատուաստի հիւթեր պարունակող 13865 խողովակներ սպառած է։

ԹԱՐԳՄԱՆ. — Պրուսայի ֆրանսական փոխ-հիւպատոսութեան թարգման կարգուած է Աղնիւ էֆէնտի Նահապետեան։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.—Առջի օրը, Գասըմ Փաշայի մէջ ոստիկանութեան պաշտօնեայք Էմին անուն մրգավաճառ մը ձերբակալեցին՝ յաճախորդի մը մէճիտիյէի կեղծ քառորդ մը տալու պահուն։

ՈՒՇԱԳԻ հրդեհէն այրած չէնքերը վերաշինելու համար որոշուած էր տարի մը տուրք չառնուլ նոյն քաղաքը տարուելիք ատաղձներէն։ Արդ, այլեւայլ պատճառներով այրած տուներու վերաշինութիւնը կարելի եղած չըլլալով, այդ պայմանաժամուն վրայ տարի մը եւս աւելցուած է։

ՊՐՈՒՍԱԻ թաղապետական ժողովոյ անդամոց համար նոր ընտրութիւն կատարուելով նախորդ անդամներէն չորսը վերընտրուած են. իսկ դեղագործ Գրիգորիս էֆէնտի նոր ընտրուած է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն երէկ ութ տարուան բերդարգելութեան դատապարտեց Նիկողոս անուն անձն, որ իր գործած ոճրին համար ամբաստանուած էր։

ԱՐԿԱԾՔ.— Երէկ ժամ 8ին, Մալլեա անուն նաւաձիգ չոգենաւ մը Պանորմա երթալու համար Սիրքէճիէն ճամբայ ելնելու պահուն, հելլենական չոգենաւի մը վրայ իյնալով վնասուեցաւ։ Հարկ եղած նորոգութիւնք մինչեւ իրիկուն կատարուելով Մալլեա կրցաւ Պանորմա ուղեւորիլ։

—Առջի օրը, Պուրկազ կղզւոյն մէջ Բէթրանուն մարդ մը դանակով դիպտ մը տաչած պահուն, գեղին ինկաւ և դանակը ձախ կողը մխուելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Նոյն օրը Հէյպէլի կղզւոյն մէջ ջրկիր մը լերան մը սոսրոյտէն գացած ատեն վերէն քար մը գլորելով գլխուն ինկաւ եւ ծանր վէրք մը բացաւ։ Նախնական դարմաններէ յետոյ ջրկիրը Եէտի-քուլէի հիւանդանոցը տարուեցաւ։

—Երէկ, ժամ 6ին, Դարաքէօյի կամուրջին վրայ բեռ կրող սայլ մը տասներկու տարեկան յոյն տղայ մը կոխոտեց, որուն մէկ ոտունքն ու ոտքը բաւական վիրաւորուեցան։ Տղան անմիջապէս դիզարան մը տարուեցաւ և հոն հարկ եղած դարմաններն ըլլալէ յետոյ, իր տունը ղրկուեցաւ։

—Երէկ, Սիրքէճիի առջեւ, Մախսուսէի չոգենաւերէն մին մակոյկի մը գարնելով խորտակեց զայն։ Մակուկավարն՝ Ազիզ Թէեւ ծովը ինկաւ, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Տիկին Լինտէյի թատերախումբն ընտանեկան երեկոյթ մը կազմակերպած է այս գիշերուան համար և պիտի ներկայացնէ Le Pasteur Constantin, Լիւսօվիք Հալէվիի ԱԲԲԱՅ ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆ վէպէն քաղուած, որուն հայերէն թարգմանութիւնը այնքա՛ն ծանօթ է ու գնահատուած։

ԿԱՏԱՂԱԴԱՐՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՆԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կատաղութիւնը մակեր անասնոյ յատուկ տեսակ մը սարսափելի հիւանդութիւն է որ դեռ չէ գիտցուած թէ ինչ պատճառէ առաջ կուգայ. բայց սա չափը լաւ հասկցուած է որ ընտանեկան յարկին մէջ բնակող անասունները աւելի ենթակայ կըլլան այս հիւանդութեան քան անտառներու մէջ լայնարձակ օդ շնչողները։ Բասթէօր այս հիւանդութիւնը երկու տեսակի քաժնած է՝ հանդարտ և յարձակող. հանդարտները անդամալոյծի պէս պատկած կը մնան և միայն իրենց մօտեցողները կը խածնեն, իսկ միւսները՝ ինչպէս արդէն իրենց անունէն յայտնի է՝ միշտ յարձակող են. յարձակողներէ խածնուողները՝ հանդարտ, իսկ հանդարտներէ խածնուողները՝ յարձակող տեսակէն կըլլան։ Ներկայ յօդուածով կուզենք շուներու մասին տեղեկութիւն տալ կատաղութենէ բռնուելու վրայ. արդէն բոլոր ընտանի անասուններուն պատահիլներն ալ միեւնոյնն են։ Խեղճ անասունը այս հիւանդութենէն բռնուած պահուն ինքն ալ կզգայ. առաջին օրերը կ'սկսի ուռենալ, անկիւնները կը քաշուի, քանալ կուզէ բայց հազիւ քանի մը վայրկեան կը պառկի, անմիջապէս կելլէ և օդին մէջ կը նետուի, տէրը կանչած ատենը իսկոյն կերթայ և շուտով կը վերադառնայ, մտածելով որ չըլլայ թէ անոր ալ վտանգ մը հասցնէ. բայց երրորդ, չորրորդ օրերը ալ բնաւ մէկը չի ճանչնար, տեսածին վրայ կը յարձակի, քար, խոտ, տերեւ, լաթի կտորուանք, վերջապէս ինչ որ գտնէ կուտէ. բերանէն շողիներ կը վազեն,—կատաղութեան միքրոպը կամ թոյնը (վիրուս բոպէ)։ Աքաղաղի պէս ձայներ կը հանէ և այլն. իսկ միւս շուներն իրենց ընկերոջ այս սարսափելի հիւանդութենէն բռնուած ըլլալը կռահելով անդադար վրան հաչելով կը հալածեն, իսկ հինգերրորդ օրը կ'սկսի ինքն իրեն պուչը կամ ոտքը խածնելով մինչեւ իսկ փրցնել, ուսկից յետոյ խեղճ անասունը շարչարուելով կը մեռնի։ Դիպուածութեամբ հասկցուած է որ այսպէսով մեռած անասունին ստամքը արիւնով լեցուած կ'ըլլայ. նաեւ լաթի, փայտի, քարի կտորներ կը գտնուին՝ զոր առողջ եղած ատենը անգիտակցաբար կերած էր. բայց միայն այս նշանները չեն բաւեր խեղճ անասունին կատաղութիւնը ապացուցանելու համար, այլ ամենէն ապահով միջոցը անասունին շողիքէն կամ ողնածուծէն մաս մը առնելով նապաստակի մը ներարկելն է — գործողութիւն մը զոր միայն բժշկութեամբ զբաղողները կըրնան ընել. թէ որ այս վերջինն ալ կատղի, այն ատեն ամէն կասկած փարատելով՝ կը մնայ խածնուողները դարմանել։

Մարդկութիւնը ու ալ Բասթէօրի կը պարտի. նա էր որ այս սարսափելի հիւանդութեան առաջը առնելով մարդկութիւնը մեծ վտանգէ մը ազատեց յաւիտեան երախտապարտ ձգելով, որովհետեւ առաջները այս հիւանդութենէ բռնուողները հարիւր առ հարիւր կը մեռնէին, մինչդեռ հիմա նոյն համեմատութեամբ կ'ազատին. բաւական է որ պատուաստուելու համար մի քանի պայմաններ կան, որոնք զանց չառնուին. այս գիւտն ալ ճիշդ ձէննրբիի բրծին (ծաղկի պատուաստ) յար եւ նման է. նա ծաղկիտը ծաղկիտի թարախով դիմագրաւեց, Բասթէօր ալ՝ կատաղութիւնը իր թոյնովը. օր մը երբ իր աշխատանոցը կաշխատէր, եկան ազգարարեցին իրեն թէ կատղած շունէ խածնուած տղայ մը բերուած է. այն ատեն Բասթէօր գնաց և հիւանդը քննելէ վերջ շողիքէն քիչ մը առաւ եւ սկսաւ փորձեր ընել. նախ շուն մը պատուաստեց եւ ապասեց որ կատղելէն վերջը մեռնի. յետոյ ողնածուծէն մաս մը առնելով՝ ուրիշ շուն մը, անոր ողնածուծէն ալ առնելով նապաստակ մը, ասկից ալ կապիկ մը, եւ յետոյ դարձեալ նապաստակ մը պատուաստելով ասոր ալ ողնածուծը առած է. այս շարք մը ներարկումներուն պատճառը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ կատաղութեան թոյնը թեթեւցնել. Բասթէօր այս վերջին նիւթը ձեռք անցնելէ վերջ կատղած շուներ խելօքներու վրայ յարձակեցնելով խածնել տուեր է. յետոյ այդ նիւթով անմիջապէս պատուաստելով տեսեր է թէ այլ եւս շուները չեն կատղիր։ Այդ միջոցին իրեն բերուն կատղած գայլէ խածնուած տղայ մը եւ կին մը, որոց վրայ առաջին փորձը կատարից վերոյիշեալ նիւթը պատուաստելով. յետոյ քառասուն օր սպասից— որովհետեւ մարդոց կատաղութեան միջոցը քառասուն օր է— և տեսաւ որ առնոյք ալ այդ հիւանդութենէն զերծ մնացին։ Ուրիշ փորձերէ վերջ՝ օրը միշտ տրդիւնաւոր եղան՝ բոլորովին փոյտ իւր գիւտին, վերջապէս Ակադէմիային ծանուցանելով, անոր նեւկայութեան իր փորձը կը կատարէ՝ միշտ յաջող. և անկից վերջը 1887 մարտ ամսոյն իւր գիւտը ամբողջ աշխարհի պաշտօնապէս կը յայտարարէ։

Ինչպէս որ վերը ըսուեցաւ, կատաղութեան հիւանդութիւնը միայն մակեր անասնոց յատուկ է. բայց խածնուելով տարբեր անասնոց ալ կը փոխանցուի։ Բասթէօր հաստատեց նաեւ թէ այդ վարակեալ կենդանիներու միսը կամ կաթը գերծ է այդ հիւանդութեան վիրուսէն, թէպետեւ չի գործածելը միշտ խոհեմութիւն է։

Կատղած անասուններուն մահուան պայմանաժամը իրենց ցեղին համեմատ կը տարբերի, օրինակի համար շուները բըռնուած վայրկեանէն հաշուելով հինգ օր վերջ կը մեռնին, նապաստակը՝ տասներկու օրէն, գայլը՝ ութ օրէն և այլն. իսկ մարդ՝ խածնուած օրէն հաշուելով քառասուններորդ օրը կը կատղի և կատաղութենէն մի քանի օր վերջ կը մեռնի։ Դալով պատուաստուելու խնդրոյն, ասոր համար մի քանի պայմաններ կան որք անհրաժեշտ են. նախ որ խածնուելէն անմիջապէս վերջը պէտք է կարմրած երակաթով այրել, և կամ հականէական կիրճէ դեղերով՝ օրինակի համար ամօնիաքի, ասէք ֆէնդիի լուծուածքով լուալ և գարմանել մինչեւ պատուաստման վայրկեանը. ու այդ միջոցն ալ քսան օրը բնաւ անցընելու չէ. ապա թէ ոչ ակնից վերջը եղած ամէն ձեռնարկ, ամէն դարման ոչինչ կարժէն և պարապ նեղութիւն կը պատճառեն հիւանդին։

Կարապետ Բաֆաֆեան

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՐ. Կ. ՀԻՆԲԵԱՐՊԷՅԼԻՆԻ իր բնակարանը փոխադրած է Բերա Պայրամ փողոց, թիւ 29, ուր ըստ առաջնոյն հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր, ժամ 8էն 10 (ըստ թուքաց)։ 294 3—25

SPLENDIDE CAFÉ
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Dîner du 3 Mai 1895

HORS-D'ŒUVRES VARIÉS

POTAGES. Consommé Printanier, Potage orge d'Allemagne.
PATÉS. Bouchées Talleyrand, Agneau farci à la Turque.
POISSONS. Rouget au beurre d'Anchois, Barcrême au gratin, Homard Mayonnaise, Turbot frit.
ENTRÉES. Poulet sauté à la chasseur, Aloyau Portugaise, Tête de veau sauce tomate, Côte d'agneau Financière.
ROTIS. Gigot, Veau, Poulet.
LÉGUMES. Cêpes Asperges, Flageolets' Courges en moussakea, Ragout aux haricots verts.
ENTREMETS. Glaces praline et abricot, Bouding cabinet, Lait caillé, Cadaïf, Riz au lait.

Déjeuner 20 piastres.
Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.
Le dîner est servi de 7 à 9 heures.
Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes, entremets et dessert au choix, vin compris.
Dîner 25 piastres. 296

Վակպրան
ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Ապրիլ 21/3 մայիս 1895

Անուանին. եւ Վճարեալ		թուականը	Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
	100	1881	Ֆրանս. Սէրի A	63 —
	100		» » B	44 20
	100		» » C (10/0)	31 10
	100		» » D	28 31
	400	1870	Ռուս. երկաթուղի	153 25
	100	1890	Օսմանիէ 4 0/0	102 —
	500	1890	Բրիսրիսթ 4 0/0	— —
Ֆր.	500	1836	Մարս. Պարիզ. 0/0	— —
20	10	1863	Պանք Օթոման	— —
22	11	1869	Ֆրէտի ժէն. Օթ.	11 24
10	6	1872	Պանք տը Ֆրանս.	5 12
10	5	1872	Օսս. Օթ. տը Շ. է Վ.	6 30
140	140	1878	Լաւրիումի	51 —
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ. 0/0 ա)	605 —
500	500		Երկաթուղիք (Պրթ. 0/0 ա)	312 —
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ. 50/0)	11 85
500	500		(Պրթ.	507 —
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	22 01
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6 0/0	3 33
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովն. Ընկ.	8 75
500	500	1832	Ջրի Ընկ. Տէրբրու	165 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիտ) ԴԻ ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	12 ½
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	37 ½
Ռիալար	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	30
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՒԹ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	111	½
Փարիզ » Ֆր.	22	65
Վիէննա 8 օրուան Ֆիորին.	10	90
Պերլին չէք Մարք.	18	25
ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.-էն	110	33
20 Ֆրանքնոց	88	10
20 Մարքնոց Գերմանական ոսկի)	107	20
Քիսիկ	51	15
Ռուպի Պղնձադրամ	8	38
Մէճիտիյէ	108	08
Մանր արծաթ	103	—
Մէճաիդ	97	—
Տոկոս Դալմաթիոյ Սահմանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԵՐ

ԳՆԱԲԵՋ 3 Մայիս		
Քոնսոլիտ սմ. Բ Կնխ. Ֆր.	—	—
» » C » »	—	—
D (Բացուած »	—	—
(Գոցուած »	26	10
Ռումելիի երկաթուղի »	152	50
Բրիսրիզ »	483	75
Մարսալիոն Պարտատոմսիք »	510	—
Գամանիյէ »	471	25
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	493	75
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	728	78
Ռանթ Ֆրանսական 3 0/0 »	102	25
» » 4½ 0/0 »	—	—
» Իտալական »	88	47
Քրէտի Լիոնէ »	820	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	—	—
Քոնդու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգ. ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով մնասհման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխուց համար։

53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԴԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՑՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծարիկը քիչ մը չաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեզրոն, ի Փարիզ Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և գեղարանները

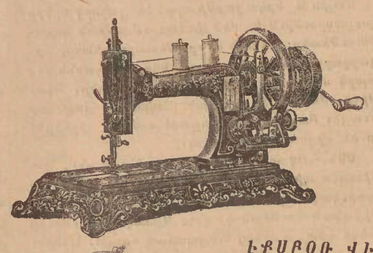

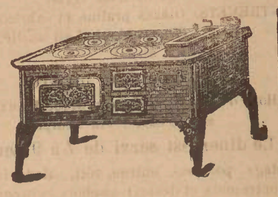

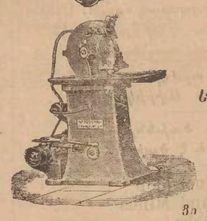

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՐԴԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆՈՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԴԵՂԱՑՈՒՑԻՉ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Յոյժ յաջողութիւն մերենաներու եւ զերմանական նարտարագործութեան այլ նիւթերու. Զալաթիա, Բէր էմմ՝ Բազար եւ Մէնրէմէ փողոց, Թիմարէթ խան [նա կին կիզրոնատեղիկ Բէժիկ]

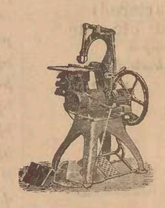

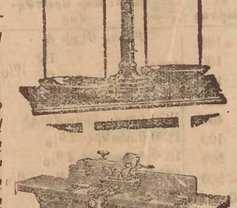

Մեծ մեքերը զանազան մեր նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայր, կազով ու բարիղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժմն կը դրուի նեղ յանախորդն ուզէ։ Պարզ բարիզի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 սիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարաի։ Կը գտնուին նաեւ նախարակներ, ակոզ մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթահեղեղ, եւ Ամնծրաթարտէ Սիմեղատաներ, Սիմեղագործութեան, զարնութեան, կոպզարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրի մնեներ, հերիագործական մեքենաներ, շաղակ, զերմանական երկաթէ զերանիներ, ասֆալտ, խայծդանաւոր բարդոն, խոհանոցի անօթ, կազի լամբարներ, ճեմելի և գմածք, պիսիրլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

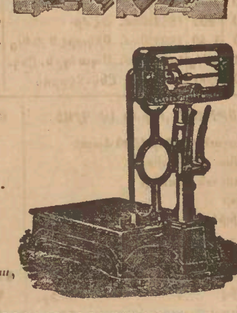

Մասնաճիւղ
Աթէնք, ոսիոլէս փողոց, 11 նախկին Պուլ. Աթէնքի

Կեզրոներ
Յելանդ, Թոմիսանէ Ֆոդ, Պիէմոն, Բիւսոն փող.

Դործակալութիւն
Լեվանդ՝ Իզմիր | Մերսին Հալէպ | Պէյրութ Դամասկոս | Բաղդատ Եանգ

Բոլոր Զանգ, Բազրաս, Բալամազա, Շիրաս, Վոյ, Ակերսանտրիա, Դաստիր։

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԷ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինին ու օշարակը մէջ գտնուած լայթ-ֆոսֆատ տը չօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։
Ոսկրաթիք ազոց սակրոները կը չիակէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և աշխային տղոց։
Ցղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն փսիր և առելի կորովի տղաք կը ծնին։
Լաքթօ-ֆոսֆատը ստամոքսներուն կաթը կը չատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակառները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։

ՊԱԶԱՐ ՌԻՒՍ
Ալպերտ Իլեաս և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝
Սեւ խաւեր ընարելագոյն.—Զորցած, ազած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Շոչիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Թիլէթօ—Համեմուած վարունգ—Հաճարի հաց—Պաստիտա—Պոքիլի—Անուշեղէն—Թէյ։
Մեծ պէսպէս—Լիւռ պահածոյ ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Ոսոլ գէն
Ծան.—Պազար Ռիւսը չարաքն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

VICHY
Միակ ճշմարիտ բաղդիլները
ՎԻՇԻ
ԵՆ
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մեծապէս կիրառած առփերով կը ծախուին
ՊԱՇԱՆՇԻ, ՊՇԱՆԱՆ ՄԱՐԳԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԱԼԻՔ
Եբլիւ-Եկա-Լիւ Անգլոյ, Կ. Պոլսոյ և Օրէսայի Դիլ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆրամինկս	1600	Բալէրմս	3200
Անճէլս	3000	Կալիէլս	5500	Բաէտէր	1700
Արօլս	5500	Կլոպանս	2200	Բլանս	1500
Արկս	2300	Կոզս	1800	Բոլս	1000
Արիսդոս	3000	Կրօտնս	2200	Բուլկոս	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Բրանգս	4400
Պորտրիս	2200	Հիսարլիս	3000	Բրինդաս	3200
Պրաս	2000	Հինտու	7000	Բոլս	3000
Պրիֆլս	8800	Համբէր	1200	Բամս	3500
Գէլբս	2600	Ալանս	5000	Բազարս	3500
Գալիբս	2500	Ձիւնս	2300	Մանէրնս	4000
Գամէս	2100	Գիլս	2000	Մանդիակս	8200
Գազս	2000	Բոլբինս	4.00	Մարքս	2000
Գոմս	2700	Բօլնս	2200	Միկլիս	2000
Զիրալս	5000	Լէս	2000	Մորէնտս	4300
Դլիս	5500	Լէբանոն	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Թոլորասս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրս	1200
Տիզս	2500	Մանս	1500	Թալիտս	2800
Տամնս	2500	Մարենկս	4300	Թորբիտս	900
Տուրս	1800	Մարգէլս	3500	Ուրպնս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Պոլկուրնս	5000
Էայնամս	2600	Մուրնս	3100	Գէտս	3600
Էլտօրասս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Էլէրիս	3200	Օրլանտս	3000	Տիթայնրնս	200
Տրաբս	2600	Սպէլլս	5000	Ձրմս	200
Ֆալբրն	800	Սպրանս	4500	Ձէրս	110
Ֆիտս	700	Սպրս	2000	Մասրիս	110
Էճիրչն Մոնարք	8000	Բիրմրրն Մոնարք	8000		
Լիվրրն Մոնարք	8100				

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՇ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Բիւշլիք Միւլէք
39 Խան, Ղալաթիա

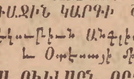

ՔՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՇ
Ամէ ուրբաթ Լիվրբուլ և Ամերիկա
Լ. Պ. Լիվրբուլ Ամերիկա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ուսկրիա	7718	Գոնինիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէբվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադրիա	2393
Բազոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալմիրա	2144
Մինիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբս	2143	Մորոգգս	1855
Բէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէբպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Գալանիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ԳՈՆԵԼԻ ԳԱԲՍԻԼՆԵՐԸ
CAPSULES COGNET
Անմիջական կերպով կաղկցնեն ՍԱՍՏԻԿ ՀԱՐԲՈՒԹ, ՀԻՆ և ՆՈՐ ՑՆՑՂԱՏՊ (ՊՌՕՆՇԻԹ)։
Կուրծքի հիւանդութեանց դէմ գործածուող դեղերուն ամենէն ազդուն է։
Վաճառատեղին Բարիզ, 43, Սէնթօնժ փողոց և ամէն դեղարան։

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՂԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԹԻՒՆ
Հաստատեալ 1852 — ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ — Հաստատեալ 1852

Մասնագէտ առանց քաշու�ելու լինելի արհեստական ակառներ պատրաստելու, մեկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակառները, ոսկի ագամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակառայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կերակէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)
ՄՈՐԻՒ ԶԿԵՆ ԴԱՒՏ ԻՒՂ.
Իր-ֆոսֆիդներու յատկութիւններն զոյ։
Բարաբաստալ մեռած ՍԿՕԹԻ և ՊՕՅԻՆԻ։
ի Նիւ-Եորք։

Կաթն չափ ախորժահամ է
Մարիւ ինան հում իւրի բոլոր յատկութիւններն զոյ։
Իր-ֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուղաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը մատակարարուի դեղագործաց և դեղագործաց քով։
Գլխաւոր գործակատար Ֆ. ՀԱՇԲՐՈՒՔ Լ.Ի ՀԱՅԻՈՅՆ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ԸՆԿ
Մարսիլիայի և Պաղեստինի ամիսեան կանոնաւորապէս բեռնող
Լաւ կոլ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Մայիս 7ին (Ք. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմեալ առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Պորտայլ, Մէնչեսթրական և Սիւ-Յորք գիծերու բեռնող զանազան
Անուանք — Թոնոյ — Անուանք — Թոնոյ
Բամէս 3000 — Թիպս 2500
Անպիս 3000 — Նէրթիս 2400
Թէյպը 3000 — Օսայրիս 2250
Բեանորուս 3000 — Բէրա 2250
Ֆարոս 3000 — Մէֆինրս 2000
Օսմանլի 3000 — Կասբրնի 1300
Մարիսիս 2500 — Կիւէն 1500
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՎ և ԸՆԿ.
Ուխթալ խան
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի Դրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1895 Ապրիլ 13 [Հ. Տ.] հինգշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ
ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 խառն Առտու	Թ. 6 ձամբ. Առտու	Թ. 8 ձամբ. Առտու	Թ. 10 ձամբ. Առտու	Թ. 12 ձամբ. Առտու	Թ. 14 ձամբ. Առտու	Թ. 16 ձամբ. Առտու	Թ. 18 ձամբ. Իրկն.	Թ. 36 խառն Իրկն.	Թ. 20 ձամբ. Իրկն.	Թ. 22 ձամբ. Իրկն.	Թ. 24 ձամբ. Իրկն.	Թ. 26 ձամբ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Բարաքէօյ Կամուրլ	մկնմ.	10 55	11 45	1 5	2 15	3 25	4 20	5 55	6 45	7 30	8 50	9 40	10 30	11 35
Հայտար Փաշա	ժմն.	11 20	12 10	1 30	2 40	3 50	4 45	6 20	7 10	7 55	9 15	10 5	10 55	12
Քըզըլ-Թօփրաք	մկնմ.	11 45	12 16	1 41	2 48	4 —	4 51	6 28	7 21	8 10	9 20	10 11	11 5	12 8
Ֆէնէր-Եօլու	»	— —	12 27	1 52	3 1	4 11	5 2	6 39	7 32	8 24	9 31	— —	11 18	12 19
Կէօզ-Թէփէ	»	— —	12 32	1 57	3 6	4 16	5 7	6 44	7 37	8 30	9 36	— —	11 24	12 24
Էրէնքէօյ	»	12 2	12 35	2 5	3 9	4 22	5 10	6 50	7 40	8 37	9 39	10 25	11 32	12 29
Պօսթանճը	»	12 12	ժմն.	2 13	ժմն.	4 30	ժմն.	6 57	ժմն.	8 47	ժմն.	10 32	11 42	12 38
Մալթէփէ	»	12 26		2 25		4 42		7 9		9 —		10 42	11 53	12 49
Քարթալ	»	12 42		2 37		4 55		7 22		9 16		10 53	12 5	1 1
Բէյնտիք	ժմն.	12 52		2 45		5 3		7 30		9 26		11 1	12 31	1 9
	մկնմ.	1 2		— —		— —		— —		9 37		— —	— —	— —
Թուզլա	»	1 28								10 3				
Կէյվզէ	»	1 51								10 30				
Տիլ-Իսքէլէսի	»	— —								10 56				
Թավշանճիլ	»	2 25								11 10				
Հէրէքէ	»	2 43								11 31				
Եարբանա	»	3 4								11 54				
Թիւթիւն-Զիֆլիք	»	3 18								12 10				
Տէրինճէ	»	3 29								12 22				
Իզմիտ	ժմն.	3 44								12 38				
	մկնմ.	3 59												

14, 16, 18, 36, 20, 24, 26 Թիւ կառախումբք Ֆէնէր-Պաղչէի ճամբուն վրայ Ֆէնէր-Պաղչէի կառախմբոց հետ պիտի հաղորդակցին։

Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	4 38												
Սարանճա	»	5 11												
Ատա-Բազար	»	5 38												
Կէյվէ	»	6 27												
Աք-Հիսար	»	6 53												
Մէքէճէ	»	7 28												
Լէմքէ	»	7 58												
Վէզիր-Խան	»	8 36												
Պիլէճիք	ժմն.	9 20												
	մկնմ.	9 32												
Բարաքէօյ	»	10 44												
Պօղիւք	»	11 25												
Ին-Էօնիւ	»	12 12												
Զուբուր-Հիսար	»	12 42												
Էսկի-Շէհր	ժմն.	1 20												
		իրկն.												

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ՔԷՕՊՍԷՀԷՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ			ԴԱՐՁ	
ԿԱՅԱՐԱՆ	Կարգ. Թ. 221 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	Կարգ Թ. 224 խառն Իրկն.
	ժ. վ.			ժ. վ.
Էսկի-Շէհր մեկն.	1 —		Քէօթահիա մեկն.	7 34
Կէօքճէ քքուք »	2 —		Ալաեոնտ »	8 16
Մապոնճը բընարս	3 4		Մապոնճը բընարս	9 20
Ալաեոնտ »	4 14		Կէօքճէ քքուք »	10 16
Քէօթահիա ժմն.	4 40		Էսկի-Շէհր ժմն.	11 14

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 ձամբ. Առտու	Թ. 3 ձամբ. Առտու	Թ. 5 ձամբ. Առտու	Թ. 31 խառն Առտու	Թ. 7 ձամբ. Առտու	Թ. 9 ձամբ. Առտու	Թ. 11 ձամբ. Առտու	Թ. 13 ձամբ. Իրկն.	Թ. 15 ձամբ. Իրկն.	Թ. 17 ձամբ. Իրկն.	Թ. 19 ձամբ. Իրկն.	Թ. 33 խառն Առտու	Թ. 21 ձամբ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մկնմ.												9 45	
Զուբուր-Հիսար	»												10 24	
Ին-Էօնիւ	»												10 58	
Պօղիւք	»												11 35	
Բարաքէօյ	»												12 11	
Պիլէճիք	ժմն.												1 1	
	մկնմ.												1 11	
Վէզիր-Խան	»												1 50	
Լէմքէ	»												2 29	
Մէքէճէ	»												3 3	
Աք-Հիսար	»												3 31	
Կէյվէ	»												3 58	
Ատա-Բազար	»												4 54	
Սարանճա	»												5 12	
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»												5 41	
Իզմիտ	ժմն.				10	45							6 18	
	մկնմ.				11	3							6 33	
Տէրինճէ	»				11	14							6 49	
Թիւթիւն-Զիֆլիք	»				11	23							6 59	
Եարբանա	»				12	5							7 14	
Հէրէքէ	»				12	19							7 40	
Թաֆշանճիլ	»				12	30							7 53	
Տիլ-Իսքէլէսի	»				1	2							—	
Կէյվզէ	»				1	27							8 34	
Թուզլա	»												8 58	
Բէյնտիք	ժմն	—	—		1	50		—	—		—	—	9 19	— —
	մկնմ.	10 30	12 —		1	58		3	38		6 8	8 13	9 27	11 11
Գարթալ	»	10 40	12 10		2	10		3	48		6 18	8 23	9 43	11 20
Մալթէփէ	»	10 53	12 24		2	27		4	1		6 31	8 36	10 1	11 31
Պօսթանճը	»	11 4	12 35		2	41		4	12		6 42	8 48	10 15	11 41
Էրէնքէօյ	»	11 14	12 46	1 19	2	52	3 27	4	23	5 25	6 53	8 15	8 58	9 50	10 30	11 48
Կէօզթէփէ	»	11 18	— —	1 23	2	56	3 31	4	27	5 29	6 57	8 19	9 2	9 54	— —	11 52
Ֆէնէր-Եօլու	»	11 23	— —	1 28	3	2	3 36	4	34	5 34	7 3	8 25	9 7	9 59	10 40	11 57
Քըզըլ-Թօփրաք	»	11 27	— —	1 32	3	6	3 40	4	38	5 38	7 7	8 29	9 11	10 3	— —	12 1
Հայտար-Փաշա	ժմն.	11 33	12 58	1 38	3	13	3 46	4	44	5 44	7 13	8 35	9 17	10 9	10 49	12 7
	մկնմ.	11 40	1 5	1 45	3	25	3 55	4	50	5 50	7 20	8 42	9 25	10 15	11 5	12 12
Բարաքէօյ Կամուրլ	ժմն.	12 5	1 30	2 10	3	50	4 20	5	15	6 15	7 45	9 7	9 50	10 40	11 30	12 37
															իրկն.	

ՈՒՂՂԱՓԱՐ ՄԵԿՆՈՂ. ԹԻՒ 522 ԵՒ 541 ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸՆ ՕՐԵՐԸՆԱ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ՖԷՆԷՐ-ՊԱՂՉԷՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ ՊԻՏԻ ՓՈԽՈՒՄԻ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 522 խառն Առտու	Թ. 525 ձամբ. Առտու	Թ. 527 ձամբ. Առտու	Թ. 529 ձամբ. Առտու	Թ. 531 ձամբ. Իրկն.	Թ. 533 ձամբ. Իրկն.	Թ. 535 ձամբ. Իրկն.	Թ. 537 ձամբ. Իրկն.	Թ. 539 ձամբ. Իրկն.	Թ. 541 ձամբ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մեկն.	5 35	6 —	6 25	6 53	7 —	7 23	7 30	7 38	7 50	8 —
Զուբուր-Հիսար	»	5 50	6 15	6 40	7 8	7 21	7 38	7 45	7 53	8 5	8 15
Ին-Էօնիւ	»	6 10	6 35	7 —	7 28	7 41	7 58	8 —	8 8	8 20	8 30
Պօղիւք	»	— —	6 52	7 17	7 45	7 58	8 15	8 22	8 29	8 42	8 50
Բարաքէօյ	»	— —	7 22	7 47	8 15	8 28	8 45	8 52	9 —	9 12	9 20
Պիլէճիք	ժմն.	— —	7 38	8 3	8 31	8 44	9 1	9 8	9 16	9 28	9 36
	մկնմ.	— —	7 47	8 12	8 40	8 53	9 10	9 17	9 25	9 37	9 45
Վէզիր-Խան	»	— —	8 —	8 25	8 53	9 6	9 23	9 30	9 38	9 50	9 58
Լէմքէ	»	— —	8 29	8 54	9 22	9 35	9 52	9 59	10 7	10 19	10 27
Մէքէճէ	»	— —	8 58	9 23	9 51	10 4	10 21	10 28	10 36	10 48	10 56
Աք-Հիսար	»	— —	9 25	9 50	10 18	10 31	10 48	10 55	11 3	11 15	11 23
Կէյվէ	»	— —	9 54	10 19	10 47	11 —	11 17	11 24	11 32	11 44	11 52
Ատա-Բազար	»	— —	10 40	11 5	11 33	11 46	12 3	12 10	12 18	12 30	12 38
Սարանճա	»	— —	11 30	11 55	12 23	12 36	12 53	1 —	1 8	1 20	1 28
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»	— —	12 7	12 32	1 —	1 13	1 30	1 37	1 45	1 57	2 5
Իզմիտ	ժմն.	6 18	7 —	7 25	7 53	8 6	8 23	8 30	8 38	8 50	8 58
	մկնմ.	6 33	7 15	7 40	8 8	8 21	8 38	8 45	8 53	9 5	9 13
Տէրինճէ	»	6 49	7 31	7 56	8 24	8 37	8 54	9 1	9 9	9 21	9 29
Թիւթիւն-Զիֆլիք	»	6 59	7 41	8 6	8 34	8 47	9 4	9 11	9 19	9 31	9 39
Եարբանա	»	7 14	7 56	8 21	8 49	9 2	9 19	9 26	9 34	9 46	9 54
Հէրէքէ	»	7 40	8 22	8 47	9 15	9 28	9 45	9 52	10 —	10 12	10 20
Թաֆշանճիլ	»	7 53	8 35	9 —	9 28	9 41	9 58	10 5	10 13	10 25	10 33
Տիլ-Իսքէլէսի	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Կէյվզէ	»	8 34	9 16	9 41	10 9	10 22	10 39	10 46	10 54	11 6	11 14
Թուզլա	»	8 58	9 40	10 5	10 33	10 46	11 3	11 10	11 18	11 30	11 38
Բէյնտիք	ժմն	9 19	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	մկնմ.	9 27	11 11	11 36	12 4	12